

Xəbər
Sumqayıtda gənc qadın anası ilə əlbir olub körpəsini öldürdü
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 30 oktyabr 2018-ci il Çərşənbə axşamı № 230 (7119) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Prezident İlham Əliyev 15-ci ASAN-ın açılışını etdi

Dövlət başçısının region səfərləri davam edir; Qax və Şəkiddə bir sıra obyektlər istifadəyə verildi

yazısı səh.3-də

Bakıda 1094 köhnə yaşayış binası söküləcək

yazısı səh.4-də

Gürcüstan tarixi dəyişiklik astandasında - Saakaşvili ölkəsinə yaxınlaşır...

yazısı səh.10-də

Sənədsiz evlərin sahibləri üçün şad xəbər

yazısı səh.4-də

Azərbaycanda deputatlara tətbiq edilən qadağalar artırılır

yazısı səh.2-də

Qasıqçı cinayəti böyük pullarla "yuyuldu"

yazısı səh.11-də

Ərəblər və yəhudilər barışır - maraqlı gedişlər...

yazısı səh.12-də

Diri quşların satışının məhdudlaşdırılmasının sirri...

yazısı səh.5-də

Təyyarə qəzalarının əsas səbəbləri

yazısı səh.12-də

Bakı məktəblərinə "ifritələr" dolacaq - Halloven absurdu...

yazısı səh.13-də

Qubada kafenin kababçısı müştərini bıçaqladı

yazısı səh.14-də

"Pambıq yığımında proqnozdan artıq rəqəmə nail olacağıq" - KTN rəsmisi

yazısı səh.15-də

Region ölkələri "saat əqrəbləri"ni tutuşdurur

ÜÇLÜ FORMATLARIN AÇAR ÖLKƏSİ - AZƏRBAYCAN SEÇİMLƏ ÜZ-ÜZƏ

Bakı üçün balanslı kursu qorumaq getdikcə çətinləşir - yeni çağırışlar; Türkiyə ilə ittifaq, yoxsa bloklardan birini seçmək? - Boltonun bölgə səfərinin daha bir pərdəarxası; **tanınmış politoloq: "Azərbaycanın uzun müddət tərəfsiz qalması imkansız görünür..."**

yazısı səh.8-də

Pirverdiyev alternativ enerji istehsalına necə və niyə mane olurdu-təfərrüat

Ənənəvi enerji istehsalına daha çox vəsaitin yönəldilməsi və bu pulların korrupsiya yemine çevrilməsi ölkədə külək və günəş enerjisi istehsalı müəssisələrinin yaradılmasını əngəlləyib

yazısı səh.5-də

Gürcüstanın deputatı Mahir Dərziyev: **"Arxayın idik ki, birinci turda qalib gələcəyik"**

yazısı səh.7-də

Paşinyan **"Qarabağ klanı" ilə üz-üzə - savaşı qızıdır**

yazısı səh.9-də

Qulu Məhərrəmli: **"Reketlərlə hüquq-mühafizə orqanları məşğul olmalıdır..."**

yazısı səh.6-də

Türkiyə, Azərbaycan və Gürcüstan XİN başçılarının görüşünün yekununda İstanbul bəyannaməsi qəbul olunub

Türkiyə, Azərbaycan və Gürcüstanın xarici işlər nazirləri - Mövlud Çavuşoğlu, Elmar Məmmədov və David Zalkalianinin İstanbulda keçirilən üçtərəfli görüşünün sonunda bəyannamə qəbul olunub.

"Report"un Türkiyə bürosu xəbər verir ki, Dolmabağça sarayında baş tutan danışıqlar yekunlaşandan sonra XİN başçıları mətbuat konfransı keçiriblər.

M.Çavuşoğlu Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə toxunub. O deyib ki, Türkiyə Azərbaycan və Gürcüstanın ərazi bütövlüyünün təmin olunmasını zəruri sayır və bu məsələ hər zaman rəsmi Ankaranın gündəmində olub.

E.Məmmədov Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində göstərdiyi səylərə və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəklədiyinə görə Türkiyəyə təşəkkür edib.

Nazirlərin mətbuat konfransında üç ölkənin həyata keçirdiyi enerji layihələrinə toxunulub və üçtərəfli əməkdaşlığın genişləndirilməsinin vacibliyi vurğulanıb.

Sabiq icra başçısı axtarısa verildi

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində Ağcabədi Rayon İcra Hakimiyyətinin sabiq başçısı Münsif Səfərov və Rüstəm Bayramovun məhkəmə iclası davam etdirilib.

"Report"un xəbərinə görə, hakim Mirzə Xankişiyevin sədrliyi ilə keçirilən prosesdə təqsirləndirilən M.Səfərovun məhkəməyə gəlmədiyi elan olunub.

Hakim bildirib ki, daha əvvəl barəsində ev dustaqlığı qətimkan tədbiri seçilmiş M.Səfərova bağlı məhkəməyə məcburi gətirilmə qərarı çıxarılmışdı. Lakin qərar icra edilməyib və M.Səfərov da məhkəmə iclasına gəlməyib.

Daha sonra məhkəmə onun barəsində həbsli axtarış qərarı çıxarıb.

Məhkəmə prosesi qeyri-müəyyən gündəlik təxirə salınıb. Xatırladaq ki, prokuror çıxışında M.Səfərovun 8 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilməsini və barəsində seçilən qətimkan tədbirinin həbs-qətimkan tədbiri ilə əvəz olunmasını, məhkəmə zalında həbs edilməsini istəyib. Həmçinin o, R.Bayramovun da 8 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilməsini tələb edib.

Qeyd edək ki, təqsirləndirilən şəxslər Fərabə Mənsur adlı şəxsin evini dələduzluq yolu ilə ələ keçirərək bankdan külli miqdarda pul götürüblər.

Həmin şəxslər F.Mənsura 60 min manat ziyan vurublar və hər iki şəxsə qarşı Cinayət Məcəlləsinin 178.3.2-ci (dələduzluq, külli miqdarda törədildikdə) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb.

R.Bayramovun barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilsə də, M.Səfərov haqqında başqa yere getməmə haqqında iltizam qətimkan tədbiri seçilib. O, 1992-ci ildə Ağcabədi Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı vəzifəsində çalışıb.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!
Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

AVCIYA Zəngilanın işğalının ildönümü ilə bağlı dəyirmi masa təşkil etdi

Azərbaycanda Vətəndaş Cəmiyyətinin İnkişafına Yardım Assosiasiyasının (AVCIYA) ofisində Zəngilanın Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğalının 25-ci ildönümünə həsr edilmiş dəyirmi masa təşkil olunub.

Musavat.com xəbər verir ki, tədbirdə qonaq qismində Zəngilan rayon Gənclər və İdman İdarəsinin rəisi Natiq Quluzadə, Yeni Azərbaycan Partiyası Zəngilan rayon təşkilatı gənclər birliyinin sədri Şenlik Əliyev, yazıçı-publisist, müharibə veterani Əlibəy Azəri, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Təranə Şükür-lü, Zəngilan rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyinin direktoru Nərimin Fərəcli, Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Bilik Fondunun mətbuat katibi Ceyhun Musalı, döyüşçü-jurnalist Asəf Quliyev, Heydər Əliyev İrsini Araşdırma Mərkəzinin baş direktoru, siyasi elmlər üzrə fəlsəfə doktoru, əməkdar jurnalist Fuad Babayev, politoloqlar Nəzakət Məmmədova və Zaur Məmmədov iştirak ediblər.

Tədbiri giriş sözü ilə AVCIYA-nın vitse-prezidenti, pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru "Report"un xəbər verir ki, bununla bağlı "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının etik davranış qaydaları haqqında" Qanuna dəyişiklik edilir.

Qanunun 11-ci (Maraqlar toqquşmasının qarşısının alınması) maddəsi yeni redaksiyada verilir:

Deputat səlahiyyət müddətində maraqlar toqquşmasına yol verməməli, öz səlahiyyətlərindən maraqları üçün istifadə etməməli, maraqlarının onun deputatlıq fəaliyyətinə təsir göstərməsinə şərait yaratmamalı, həmçinin səlahiyyət müddətində deputatlıq səlahiyyəti müddətindən sonrakı dövrlərdə digər sahədəki fəaliyyətinə dəstək yaratmaq məqsədilə hər hansı bir hərəkət (hərəkətsizlik) etməməlidir. Deputat hər hansı maraqlı tərəflə ünsiyyət zamanı şəffaflıq və dürüstlük prinsiplərini rəhbər tutmalıdır.

Deputatın xidməti vəzifələrinin icrası ilə maraqları arasında ziddiyyət yaranma biləcəyi hallarda, o, həmin maraqlar barəsində Milli Məclisin İntizam komissiyasına məlumat verməli və İntizam komissiyasının rəyini öyrənməlidir. Deputat, Milli Məclisin İntizam komissiyasının rəyinə müvafiq

Yirmi və adicəkilən təşkilatın Qarabağ həqiqətlərini, işğal olunmuş Azərbaycan rayonlarındakı mövcud durumu dünya birliyinə çatdırmaq üçün gördüyü işlərdən danışıb. Əlibəy Azəri dəyirmi masanın təşkilatçılarına minnətdarlığını bildirib və Zəngilan rayonu uğrunda gedən döyüşlər barəsində danışıb. Təranə Şükür-lü Zəngilan rayonunun tarixindən və rayonun maddi-mədəniyyət abidələrindən bəhs edib. Asəf Quliyev Zəngilan rayonunun işğalı ilə bağlı bəzi məqamları vurğuladı. Ceyhun Musaoğlu bu cür tədbirlərin əhəmiyyətini qeyd edib və Zəngilan xatirələrini söyləyib. Nərimin Fərəcova rəhbərlik etdiyi muzeyin tarixindən və orada qorunan eksponatlardan danışıb.

Natiq Quluzadə və Şenlik Əliyev zəngilanlıların bugünkü qayğılarından danışıblar və doğma torpağa yenidən qayıtmaq əzmində olduqlarını bildirdilər. Nəzakət Məmmədova ölkəmizin beynəlxalq təşkilatlarda Ermənistanın Azərbaycana təcavüzü ilə bağlı gerçəklikləri çatdırmaq üçün görülən işlərdən söz açıb. Zaur Məmmədov Dağlıq Qarabağ probleminin nizamlanması ilə bağlı aparılan danışıqların məğzindən bəhs edib.

Tədbirdə dövlətimizin bu münaqişənin tezliklə həll olunması üçün apardığı genişmiqyaslı işlərindən danışıb və bu fəaliyyətin nəticəsi olaraq tezliklə torpaqlarımızın düşmən tapdağından azad ediləcəyinə əminlik ifadə edilib.

□ Musavat.com

Azərbaycanda deputatlara tətbiq edilən qadağalar artırılır

Azərbaycanda deputatlara tətbiq edilən qadağalar genişləndirilir. "Report" xəbər verir ki, bununla bağlı "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının etik davranış qaydaları haqqında" Qanuna dəyişiklik edilir.

Qanunun 11-ci (Maraqlar toqquşmasının qarşısının alınması) maddəsi yeni redaksiyada verilir:

Deputat səlahiyyət müddətində maraqlar toqquşmasına yol verməməli, öz səlahiyyətlərindən maraqları üçün istifadə etməməli, maraqlarının onun deputatlıq fəaliyyətinə təsir göstərməsinə şərait yaratmamalı, həmçinin səlahiyyət müddətində deputatlıq səlahiyyəti müddətindən sonrakı dövrlərdə digər sahədəki fəaliyyətinə dəstək yaratmaq məqsədilə hər hansı bir hərəkət (hərəkətsizlik) etməməlidir. Deputat hər hansı maraqlı tərəflə ünsiyyət zamanı şəffaflıq və dürüstlük prinsiplərini rəhbər tutmalıdır.

Deputatın xidməti vəzifələrinin icrası ilə maraqları arasında ziddiyyət yaranma biləcəyi hallarda, o, həmin maraqlar barəsində Milli Məclisin İntizam komissiyasına məlumat verməli və İntizam komissiyasının rəyini öyrənməlidir. Deputat, Milli Məclisin İntizam komissiyasının rəyinə müvafiq

alaraq, onun marağının yaranacağı məsələ ilə bağlı çıxış edə və ya səsvermədə iştirak edə bilməz. Deputat maraqlar toqquşmasının həlli zamanı ictimai mənafeni həmişə öz maraqlarından üstün tutmalıdır. Milli Məclisin İntizam komissiyasının maraqlar toqquşması barədə rəyi Milli Məclisin rəsmi internet sahifəsində dərc edilir.

Maraqlar toqquşmasının qarşısının alınması ilə bağlı müəyyən edilən tələblərdən asılı olmayaraq, deputat Milli Məclisin, onun komitə və komissiyasının icrası və ya ictimai müzakirə zamanı çıxışından əvvəl müzakirə edilən məsələ ilə bağlı yarana biləcək marağını açıqlamalı, bu barədə iclas sədrinə şifahi formada məlumat verməlidir. Deputatın maraqlar toqquşması ilə bağlı açıqlaması Milli Məclisin iclas-

larının stenoqramına daxil edilir və Milli Məclisin internet sahifəsində dərc edilir.

Deputat normayaratma prosesində hər hansı maraqlı tərəf, o cümlədən vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələri və ya digər şəxslərlə keçirdiyi görüşü, həmin görüşün mövzusunun və bununla bağlı onun tərəfindən göstərilən dəstək barədə məlumatları ictimaiyyətə açıqlamalıdır. Bu məlumatlar protokollaşdırılaraq Milli Məclisin Aparatında saxlanılır. Belə görüşlər zamanı təqdim olunmuş rəy və təkliflər Milli Məclisin rəsmi internet sahifəsində dərc edilir.

Dəyişiklik layihəsində bildirilib ki, bu maddədə "maraqlar toqquşması" dedikdə deputatın səlahiyyətlərinin icrası çərçivəsində özünün və yaxın qo-

DGK Azərbaycandan Rusiyaya gedən yük maşınlarının saxlanılmasına münasibət bildirib

Bir sıra kütləvi informasiya vasitələrində Azərbaycandan Rusiyaya gedən yük nəqliyyat vasitələrinin bu ölkənin ərazisindəki gömrük terminalında saxlanılması barədə məlumatlar yayılıb.

Dövlət Gömrük Komitəsindən (DGK) musavat.com-a verilən məlumata görə, Azərbaycan-Rusiyə sərhədində nəqliyyat vasitələrinin və sərnişinlərin sərhədkeçmə prosesində hər hansı problem yoxdur və gömrük-sərhəd buraxılış məntəqəsi gündəlik iş rejimində fəaliyyətini davam etdirir.

DGK rəhbərliyi Rusiya Federasiyası Federal Gömrük Xidmətinin rəhbərliyi ilə Azərbaycandan gedən avtomobillərin bu ölkənin ərazisindəki gömrük terminalında saxlanılmasının səbəblərinin araşdırılması məqsədilə danışıqlar aparır və məsələnin müsbət həlli istiqamətində bütün zəruri addımlar atılır.

TIR aşdı, daşdığı 8 avtomobil də əzildi

Avtomobil daşıyan TIR qəza törədir. «Trend»-in məlumatına görə, hadisə oktyabrın 29-da səhər saatlarında baş verib. Bakı-Qazax avtomagistralı ilə hərəkət edən yük avtomobili idarəetməni itirərək aşdı.

Respublika Dövlət Yol Polisi İdarəsinin İctimaiyyətə əlaqələr şöbəsinin rəisi Rüşət Quliyev bildirib ki, qəzada bir nəfər xəsarət alıb.

Oktyabrın 29-da səhər saatlarında Bakı-Qazax yolunun 295-ci kilometrliyində "Mercedes" markalı yük maşını qəza törədir. İdarəetməni itirərək aşan yük avtomobilinin üzərində 8 ədəd nəqliyyat vasitəsi olub. Nəticədə TIR-ın sürücüsü xəsarət alıb, yük maşınının üzərində olan avtomobillərə də ciddi ziyan dəyib".

humlarının əldə edə biləcəyi maddi və sair nemətlər, imtiyazlar və güzəştlər, habelə onun menafeyinə toxunan, yaxud toxuna bilən digər maraqlarının həmin deputatın səlahiyyətlərinin obyektiv və qərəzsiz icrasına təsir göstərdiyi və ya göstərə biləcəyi vəziyyət başa düşülür.

Layihə MM-in oktyabrın 30-da keçiriləcək plenar iclasında müzakirəyə çıxarılaçaq.

Prezident İlham Əliyevin region səfərləri davam edir. Şimal və cənub bölgələrinə edilən səfərlərdən sonra prezident bu dəfə şimal-qərb bölgəsinə gedib. Bütün region səfərləri kimi, bu səfər də müxtəlif istehsal obyektlərinin, yolların, binaların açılışı ilə müşayiət olunur.

Prezident və birinci xanım Qax şəhərində "Ulu Yurd" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin "Yurd Hotel" mehmanxanasının açılışında da iştirak ediblər.

"Ulu Yurd" MMC-nin rəhbəri Cuma Əhmədşadın verdiyi məlumatla görə, mehmanxananın inşasına 2017-ci ilin sentyabrında başlanılıb, bu ilin sentyabrında başa çatdırılıb. Qax şəhərindən 8,5 kilometr məsafədə yerləşən mehmanxa-

fər əhalinin yaşadığı Kiş kəndini ətraf yaşayış məntəqələri ilə birləşdirən yeganə körpünün bərpası üçün prezident tərəfindən 2016-cı il avqustun 16-da müvafiq sərəncam imzalanmışdı.

Dünən prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Şəki "ASAN Həyat" kompleksinin açılışında da iştirak ediblər.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin hüquq-mühafizə

göstərib.

Şəkidə prezidentin iştirakı ilə şəhər qarışıq tipli uşaq evinin yeni binasının da açılışı keçirilib. Uşaq evinin əvvəlki binası 1897-ci ildə Şəkili tacir Hacı Zülqədər Zülfiqarov tərəfindən şəxsi yaşayış evi kimi inşa olunub və 1930-cu ilədək bu məqsədlə istifadə edilib. 1930-cu ildən həmin binada Şəki şəhər qarışıq tipli uşaq evi fəaliyyət göstərirdi. 2017-ci ildə Heydər

Vaşinqton Bakı ilə hərbi əməkdaşlıq edərmə?..

Hüseynbala SƏLİMOV

Bizim "politoloq"larımızın da çox qəribə xasiyyəti var. Əgər yüksək çinli bir əcnəbi əvvəlcə Azərbaycana gəlsə, deyirlər ki, Azərbaycan regionun ən əsas ölkəsi olduğu üçün əcnəbi ilk olaraq buranı seçdi.

Yox, əgər həmin əcnəbi axırıncı olaraq Bakıya səfər edərsə yenə də qayıdırlar ki, bəs buralar regionun həlledici ölkəsi olduğu üçün yekun rəy formalaşdırmaq üçün məhz Bakı seçildi...

Yadıma gəlir, sonuncu dəfə A.Merkelin regiona səfəri zamanı belə olmuşdu - xanım Merkel Gürcüstandan və Ermənistandan sonra buraya təşrif buyurmuşdu. C. Bolton isə bir qədər fərqli istiqamətdə bulundu, Qafqaz turnesini Bakıdan başladı...

Göründüyü kimi, ilk və yaxud son ünvan heç də ən həlledici məsələ deyil - buranı da seçmək olar, oranı da. Ən əsası odur ki, səfərlər zamanı hansı məsələlər müzakirə ediləcək, nələrə toxunulacaq və hansı vurğular ediləcəkdir.

Doğrusu, biz hələ də C. Boltonun səfərindən tam ayrılmamışıq, indi də bu xüsusda bizim şanlı "politoloq"larımızın açıqlamalarını oxuyuruq ki, bəlkə əlavə nəşə də öyrənə bildik.

Amma ciddi qənaət əldə edə bilmirik və öz fikrimizdə qalırıq ki, bu adam Rusiyaya orta və kiçik mənzilli raketlərlə bağlı ölkəsinin qərarını müjdələməyə, Cənubi Qafqaza isə üç ölkənin İrana qarşı sanksiyalara münasibətini bilmək üçün təşrif buyurmuşdu.

Amma yerli "politoloq"ların cəhdləri səngimir, onlar hələ də Boltonun burada və orada söylədiklərini tərəziyə qoyur, müqayisə etməyə çalışır, ABŞ-ın hansı ölkəyə daha yaxın dayandığını təxmin etməyə cəhd edirlər və hətta düşüncülər, buna işarə ola biləcək çalarlar da tapırlar.

Bizə gəldikdə isə, səfərin əsas missiyasını bir daha qeyd etdik. Əlbəttə ki, hər ölkədə onun üçün spesifik məqamlara toxunuldu.

Məsələn, Bakı səfərində 907-ci düzəliş yada salındı. Bu, həm şirnikləndirmək məqsədilə, həm də təhdid niyyətilə yada salına bilərdi - problem elə durumda qalmaqda davam edir ki, onu həm bu, həm də əks məqsədlə xatırlamaq olardı.

Amma bizim diqqətimizi Boltonun səfərindən əvvəl, daha doğrusu, onun səfəri ərəfində baş verməmiş bir detal cəlb etmişdi. Boltondan əvvəl Bakıya daha bir amerikalı məmur səfər etmişdi. Səhv etmərsə, o, dövlət katibinin köməkçisinin müavini idi. Qəzəz, bu adam mətbuat konfransında iki dəfə olaraq "Azadlıq" radiosunu xatırlatdı. Hətta belə bir cümlə də demişdi ki, o, növbəti səfəri zamanı "Azadlıq" radisonun da müxbirini jurnalistlər arasında görəcəyinə ümid edir...

Doğrusu, bu detal bəzə çox maraqlı göründü və dərhal özümüzsə sual verdik ki, balam, nə əcəb amerikalı diplomatlar "Azadlıq"ı yada salıblar? Axı bu neçə ildə bir dəfə belə olsun belə hal olmamışdı. Hətta əvvəlki səfir özünün Azərbaycandakı missiyası ilə bağlı böyük hesabat yazısı da yazmışdı və onu demək olar ki, bütün saytlar yaymışdı. Amma hətta həmin yazıda da "Azadlıq"la bağlı bircə cümlə də yox idi. Bəs indi nə oldu, necə oldu ki, amerikalı diplomatlar bu mövzunu yada saldılar?

Düşünürük ki, bu heç də təsadüfi deyildi. Boltonun səfəri ərəfində Bakıya təzyiqliq mesajları çatdırmaq lazım idi və bu ampuada da həmişə demokratiya və insan haqları məsələləri çıxış edir. Hər halda, məsələni başqa cür yozmaq çətindir, çünki daim belə edilir, elə ki, ABŞ rəsmiləri yerli hakimiyyətləri nəyəsə razı salmağa çalışırlar, o halda demokratiya və insan haqları ilə bağlı hansısa neqativ epizodlar yada düşür.

İndi doğrusu, bilmirik, Bolton Bakıdan razı qayıtdı, ya yox? Bu adam Bakıdan istədiyini ala bildi, ya yox? Güman ki, bunun da təfərrüatları bir qədər sonra bilinəcək. Ən əsası odur ki, biz amerikalıların istədiyini qərar verməyə tələsməyək, çünki ABŞ-ın sanskiya siyasətinə qarşı çox böyük müqavimət var və öndə də Avropa ölkələri gedir.

Ona görə də bir baxaq, görək, bunların axırı nə olacaq, bəlkə elə doğrudan da Vaşinqton istədiyinə nail olmayacaq? O ki qaldı digər detal və çalarlara, burada ümidverici notlar da var, qeyzlənməli məqamlar da. Məsələn, belə xəbər yayıldı ki, Bolton İrəvanda da silah ticarəti etmək üçün kiçik kəşfiyyat aparıb, hətta N.Paşinyan da deyib ki, səmərəli təklif olarsa, nəzərdən keçirməyə hazırıq.

Amma burada başqa məqam da ola bilər. Mümkündür ki, İrəvana belə işarə edilməsi və burada 907-ci düzəlişdən söhbət açılması o deməkdir ki, Vaşinqton silah bazarını Bakının üzünə açmaq istəyir, ona görə ki, İrəvan istəsə də buna hazır deyil - KTMT bir tərəfə, bunların silah almaq üçün pulları yoxdur...

Prezident İlham Əliyev 15-ci ASAN-ın açılışını etdi

Dövlət başçısının region səfərləri davam edir; Qax və Şəkidə bir sıra obyektlər istifadəyə verildi

Belə ki, oktyabrın 28-də prezident və birinci xanım Mehriban Əliyeva Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin yenidən qurulan Qax Damazlıq İpəkçilik Stansiyasının açılışında iştirak ediblər. Kənd təsərrüfatı naziri İnam Kərimovun verdiyi məlumatdan aydın olub ki, Qax Damazlıq İpəkçilik Stansiyasının əsası 1973-cü ildə qoyulub. Maliyyə çətinliyi səbəbindən stansiya 1998-ci ildən fəaliyyətini dayandırdı. Nazirlər Kabinetinin 2015-ci ildə qəbul etdiyi qərarla stansiya Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin tabeliyindəki qurumların siyahısına daxil edildi. Prezident İlham Əliyevin ötən il imzaladığı "Azərbaycan Respublikasında ipəkçiliyin maddi-texniki bazasının yaxşılaşdırılması ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" sərəncama uyğun olaraq, Qax Damazlıq İpəkçilik Stansiyasının bərpası, əlavə istehsal sahələrinin yaradılması və müasir avadanlıqla təchiz olunması məqsədilə Prezidentin ehtiyat fondundan Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinə 4,5 milyon manat vəsait ayrılıb. Ötən ildən başlayaraq stansiyada əsaslı yenidənqurma işləri həyata keçirilib.

Stansiyada hər il 2 min ton yaş barama istehsalını təmin edəcək 4 min qutu hibrid ipək qurdu toxumunun, eyni zamanda, 4 kiloqram superelit və 50 kiloqram elit sinfinə aid ipək qurdu toxumlarının istehsalı planlaşdırılır. Hazırda stansiyada 11 nəfər daimi işlə təmin edilib. Müəssisə tam işə düşdükdən sonra burada 59 nəfər daimi, 150 nəfər isə mövsümi işlərlə təmin olunacaq.

Dövlət başçısı və birinci xanım stansiyadakı "Ağıllı Kənd" - "Dövlət Kənd İnkişafı layihəsi" barədə də məlumat verilib.

na, İllisu kəndində ümumi sahəsi 3,3 hektar olan "Yaşıl Park" istirahət mərkəzinin ərazisində inşa edilib. Yüz yerlik, üçmərtəbəli mehmanxana binasında müxtəlif kateqoriyalara uyğun 48 otaq var. Otaqlardan 45-i standart, 3-ü ailəvidir. Burada eyni zamanda VIP kottec də yaradılıb.

"Yurd Hotel" mehmanxanasında 15 nəfərin daimi işlə təmin olunması nəzərdə tutulub. Dünən prezident və xanımı Şəki-Kiş avtomobil yolunun açılışını ediblər. Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Saleh Məmmədov bildirib ki, uzunluğu 7,2 kilometr olan Şəki-Kiş avtomobil yolu uzun müddət təmir olunmadığı üçün hərəkət hissəsi sıradan çıxıb. On yeddi min nəfər əhalinin yaşadığı iki yaşayış məntəqəsini birləşdirən Şəki-Kiş avtomobil yolunun yenidən qurulması Azərbaycan prezidentinin sərəncamına əsasən həyata keçirilib. Görülən işlər nəticəsində yol iki hərəkət zolaqlı olmaqla 4-cü texniki dərəcəyə uyğun yenidən qurulub. Bundan əlavə, Kiş çayı üzərində körpünün bərpası işləri də aparılıb. Yeni inşa edilən körpünün uzunluğu 88,2 metr, hərəkət hissəsinin eni 8 metrdir. Körpünün hər iki tərəfində eni 1,5 metr olan piyada səkiləri də yaradılıb. Çayda sel suları nəzərə alınaraq körpünün təhlükəsizliyini təmin etmək üçün qabaqlayıcı və profilaktik tədbirlər həyata keçirilib.

Xatırladaq ki, 2016-cı ilin iyulunda yağan leysan nəticəsində sel suları həmin körpünü uçurmuş, Kiş kəndinin rayon mərkəzi ilə avtonəqliyyat əlaqəsi kəsilmişdi. Selin yol infrastrukturuna vurduğu ciddi ziyanın aradan qaldırılması və 7 min nə-

orqanları ilə iş və hərbi məsələlər üzrə köməkçi-şöbə müdiri Fuad Ələsgərov və Prezident yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin sədri Ülvi Mehdiyev kompleks barədə dövlət başçısına və birinci xanım məlumat veriblər. Bildirilib ki, bu kompleks sayca 15-ci ASAN mərkəzidir. Kompleksin tikintisinə 2017-ci ildə başlanılıb, bu ilin oktyabrında başa çatdırılıb.

Kompleks Şəki, Qax, Zaqatala, Balakən və Oğuz rayonlarında qeydiyyata olan ümumilikdə 510 mindən çox vətəndaşa xidmət göstərəcək. Şəki "ASAN Həyat" kompleksində 11 dövlət orqanı - Ədliyyə, Daxili İşlər, Vergilər, İqtisadiyyat, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi nazirlikləri, Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi, Dövlət Gömrük Komitəsi, Dövlət Miqrasiya Xidməti, Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti, Milli Arxiv İdarəsi və Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi, həmçinin özəl şirkət və müəssisələr tərəfindən ümumilikdə 300-dən çox xidmət həyata keçiriləcək. Kompleksdə çalışacaq əməkdaşların sayı 190, könüllülərin sayı isə 50 nəfərdir.

Kompleksdə kommunal xidmətlərin göstərilməsi üçün ayrıca bölmə var. Həmçinin burada "Azərişiq" ASC, "Azərsu" ASC və "Azəriqaz" İB tərəfindən xidmətlər təqdim olunacaq.

Prezidentin verilən məlumatla görə, regionlarda 10 səyyar "ASAN xidmət" avtobusu və səyyar "ASAN qatar" vasitəsilə vətəndaşlara xidmətlərin göstərilməsi davam etdirilir. 2013-cü ilin iyunundan etibarən təqribən 1 milyon 500 mindən çox vətəndaşa səyyar formada xidmət

Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın tapşırığına əsasən yeni binanın inşasına başlanılıb. Şəki şəhərində uşaq evinin binası üçün ayrılan bir hektar ərazidə ümumi sahəsi 2 min kvadratmetrdən çox olan iki-mərtəbəli bina inşa edilib.

Uşaq evi bütün yaş qrupları üzrə 80 yerlikdir. Şəki rayonu ilə yanaşı, ətraf bölgələri də əhatə edən uşaq evində hazırda valideyn himayəsindən məhrum olan 3 yaşdan 20 yaşadək 60 nəfər məskunlaşılıb.

Oktyabrın 29-da prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Şəkiyə səfərləri çərçivəsində "ABAD" Keramik və Tətbiqi Sənət Mərkəzinin açılışında da iştirak ediblər.

Qeyd edək ki, "ASAN xidmət" in tabeliyində olan "ABAD" - Ailə Biznesinə Asan Dəstək publik hüquqi şəxs prezident İlham Əliyevin 2016-cı ildə imzaladığı fərmana əsasən yaradılıb. "ABAD" öz fəaliyyətini regional mərkəzlər vasitəsilə qurur. Məsələn, Balakən, Quba rayonlarında artıq belə mərkəzlər fəaliyyətə başlayıb.

F.Ələsgərov və Ü.Mehdiyev verdiyi məlumatla görə, "ABAD" publik hüquqi şəxsin Şəki Keramik və Tətbiqi Sənət Mərkəzinin binası XIX əsrin axırında tikilib və müəyyən dərəcədə kazarma kimi istifadə olunub. Baxımsız və qəzalı şərətdə olan həmin bina "Paşa Holding" in dəstəyi ilə yenidən qurulub. Mərkəz müasir avadanlıqla təchiz edilib.

Prezident İlham Əliyev və Mehriban Əliyeva Şəkidə Bayraq Muzeyinin açılışında da iştirak ediblər.

□ İqtisadiyyat şöbəsi, "Yeni Müsavat"

Xəbər verdiyimiz kimi, prezidentin imzaladığı fərmanla "ASAN Xidmət" in səlahiyyətləri artırılıb.

"Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 5 sentyabr tarixli 706 nömrəli fərmanında dəyişiklik edilməsi barədə fərmana əsasən ASAN xidmətin göstərdiyi xidmətlər sırasına yeniləri əlavə olunub. Bunlardan biri torpaq üzərində mülkiyyət hüquqlarının təkrar dövlət qeydiyyatına alınması barədə çıxarışın, həmin torpaq sahəsinin planının və ölçüsünün verilməsidir. İndiyədək torpaqdan kənar daşınmaz əmlak üzərində mülkiyyət hüququnun təkrar qeydiyyatı ASAN xidmət vasitəsilə həyata keçirilirdi. Torpaq üzərindəki analogi hüququn qeydiyyatının ASAN-a verilməsi bu sahədə şəffaflığın artırılması baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Prezidentin fərmanı ilə ASAN-a verilən daha bir mühüm xidmət "hüquqi və fiziki şəxslərə arxiv arayışlarının, arxiv sənədlərindən çıxarışların, arxiv sənədlərinin təs-

Sənədsiz evlərin sahibləri

Üçün şad xəbər

Arxiv sənədlərini ASAN verəcəklər

diq olunmuş sənədlərinin verilməsi"dir. İndiyədək bu xidməti Milli Arxiv İdarəsi və onun yerli strukturları həyata keçirirdi. Müxtəlif vaxtlarda aparılan araşdırmalar göstərir ki, torpaq sahələrinin sənədləşdirilməsi sahəsində neqativ halların - korrupsiya və rüşvətin əsası da məhz bu prosedən qoyulur. Belə ki, Bakı və ətraf qəsəbələrdə böyük ərazilər yerli icra hakimiyyəti orqanları tərəfindən vətəndaşlara ayrılıb. 1999-cu ilədək - bələdiyyələr formalaşdırılanadək baş verən bu torpaq ayrılmalarına dair sərəncamların əsli arxiv idarələrinə təhvil verilib. Ölkə prezidentinin 2013-cü ildə daşınmaz əmlakın dövlət qeydiyyatı sahəsində imzaladığı sərəncamla Bakı şəhəri ərazisində rayon icra hakimiyyətləri tərəfindən torpaq ayrılmasına dair imzalanmış sərəncamlar üzrə arayışların verilməsi arxiv idarələrinə tapşırılıb. Bu hüquqdan yararlanan arxiv idarələri isə bir çox hallarda vətəndaşlardan əlavə qazanc əldə etməyə çalışırdılar. Belə ki, adı icra hakimiyyəti-

nin sərəncamında olan vətəndaş müvafiq arayışlar iri məbləğdə pul müqabilində verilir. Eyni zamanda bəzən sərəncamlarda adı olmayan şəxslərə saxta arayışların verilməsi hallarına rast gəlinirdi.

Qeyd edək ki, torpaq ayrılmasına dair sərəncamdan çıxarış olmadan torpaq sahəsinin çizgini, çizgi olmadıqda isə dövlət reyestrindən çıxarış almaq mümkün deyil. Sənədsiz evlərini rəsmiləşdirmək istəyən şəxslərin isə ilk addımı məhz evlərin yerləşdiyi torpaq sahəsinin özəlləşdirmək olmalıdır.

Bütün bunlar göstərir ki, arxiv arayışlarının verilməsi prosesinin ASAN-a həvalə edilməsi sənədsiz evlərin dövlət qeydiyyatına alınması sahəsində ciddi müsbət dönüşün yaranmasına gətirib çıxaracaq bir addımdır. Bu, Bakı şəhərində minlərlə sənədsiz evin dövlət qeydiyyatına alınması prosesini sürətləndirəcək, qanunsuz iddiaları minimuma endirəcək.

□ TURQUT,
"Yeni Müsavat"

Bakıda 1094 köhnə yaşayış binası söküləcək

Paytaxtda pilot layihə əraziləri genişləndiriləcək; məmur oliqarxiyası bundan da yararlanmağa çalışır

Bakı şəhərində əzəmətli, qəzalı vəziyyətdə olan və yaşayış üçün yararsız tikililər sökülərək onların yerində yeni yaşayış binalarının tikilməsi planı üzrə işlər sürətlə davam edir. Qeyd edək ki, "pilot layihə" adlanan layihə beş il ərzində 1094 yaşayış binasının (893 min kvadrat metr yaşayış sahəsinin, 15857 mənzilin) sökülməsini aparılmasını və 49614 sakinin yeni inşa ediləcək binalara köçürülməsini nəzərdə tutur.

2017-ci ilin sonlarında Nazirlər Kabinetinin Bakının 12 inzibati rayonundan 7-sinin - Suraxanı, Nəsimi, Xətai, Nərimanov, Nizami, Yasamal, Səbail, Pirallahı və Xəzər rayonlarının mənzil fondunun inkişafı haqqında sərəncamının icrasına başlanıb. Qəza vəziyyətində olan, normalara cavab verməyən və şəhərin

görünüşünü korlayan evlərin sökülməsini nəzərdə tutan proqram 5 il üçün nəzərdə tutulub. Proqram Suraxanı rayonunda 63, Nəsimi rayonunda 226, Xətai rayonunda 99, Nərimanov rayonunda 219, Nizami rayonunda 131, Yasamal rayonunda 18, Səbail rayonunda 41, Pirallahı rayonunda 297 evə şamil edilib.

Vətəndaşlar təhvil verdikləri mənzilə görə təminat ala və ya yeni mənzilə köçməyə razılığa bilərlər, amma onun sahəsi vətəndaşların köçdükləri mənzilin sahəsindən ən az 10 faiz çox olmalıdır. Nazirlər Kabinetinin qərarının 1.2-ci bəndində deyilir ki, təminat ödənilməsi və ya yeni mənzil verilməsi "fiziki və ya hüquqi şəxslərin razılığı ilə, mövcud mülki qanunvericilik əsasında" həyata keçirilməlidir.

Qeyd edək ki, hazırda pilot layihələr çərçivəsində Bakının 50-dək ərazisində ti-

kinti işləri aparılır, köhnə binalar sökülür, yeniləri inşa edilir. Tikinti işlərinin getdikcə daha geniş əraziləri əhatə edəcəyi gözlənilir. Düzdür, bir çox ərazilərdə köhnə binaların sakinləri tikinti şirkətlərinin onlara təklif etdiyi müqavilələrdən narazılıq edirlər. Bundan əlavə, Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi də tikinti şirkətlərinin 16 mərtəbəli binalara olan aşırı həvəsindən narazıdır. Lakin bütün narazılıqlara baxmayaraq, proses sürətlə gedir.

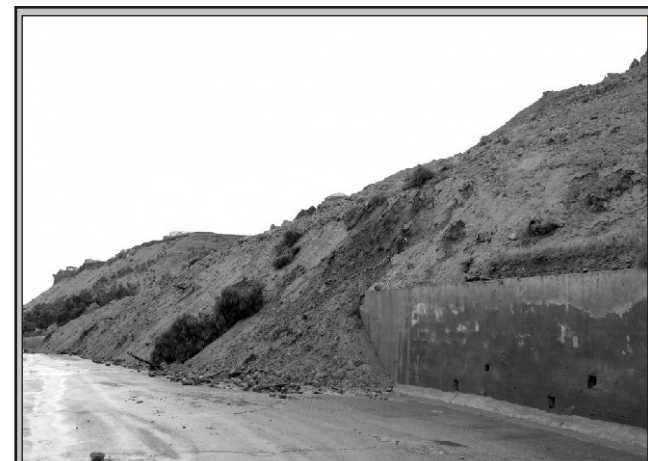
Əldə etdiyimiz məlumata görə, 2019-cu ilin əvvəlindən etibarən Bakı şəhərində pilot layihələrin əhatə dairəsi daha da genişləndiriləcək. Paytaxtın bütün rayonlarında 3-4-5, hətta köhnə 9 mərtəbəli evlərin sökülərək yerində çoxmərtəbəli binaların tikilməsi işlərinə start verəcək. Bu plan barədə əvvəlcədən məlumatlı olan bir çox məmurlar və onların yaxın çevrəsinin sökülməsi nəzərdə tutulan binalardan çoxsaylı mənzillər almağa başladıkları deyilir. Bildirilir ki, bu prosesin geniş vüsət alması hökuməti də narahat etməyə başlayıb. Buna görə də plana düşəcək binalarda mənzil alqı-satqısına məhdudiyyət qoyulmağa başlanıb. Belə ki, mənzillərin alqı-satqısına dair müqavilələr rəsmiləşdirilmir. Bu işdə yerli icra hakimiyyətlərinin rəhbər işçilərinin də "fəal iştirak" etdikləri qeyd olunur. Onlar öz ərazilərindəki binaları müəyyən edilərək onlarda alqı-satqıların aparılmaması üçün sakinlər arasında iş aparırlar. Bu məqsədlə icra hakimiyyətlərinin nümayəndələri gedib sakinlərlə görüşürlər.

Maraqlıdır ki, hətta ehtiyacı olub mənzilini satmaq istəyən şəxslərə də maneçilik ya-

radılır. Bəzi sakinlərin dediklərinə görə, onlar ehtiyacları olduğu görə mənzillərini satmaq istəsələr də, əlaqədar qurumlar bəzi hallarda bunu

rəsmiləşdirməyə imkan vermirlər. Onlara bir neçə ay gözləmək tövsiyə olunur.

□ TURQUT,
"Yeni Müsavat"

Badamdarda sürüşmə zonasında gərgin vəziyyət davam edir

Qəzalı vəziyyətdə olan 11 evin sakinləri isə mütəxəssislərə qapı açmır

Bakının Səbail rayonunun Badamdar sürüşmə zonasında gərginlik qalmaqdadır. Bu barədə "Yeni Müsavat"a Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyindən məlumat verilib. Bildirilib ki, ərazidə xırda uçqunlar baş versə də ümumilikdə sürüşmə zonasına yaxın məsafədə yerləşən evlərin hasarlarına qoyulan mayaklarda dəyişiklik yoxdur:

"Sürüşmənin yuxarı hissəsində asılı halda olan süxur kütləsinin qopması və süxur qırıntılarının yamac boyu yerləşməsi qeydə alınıb. Sürüşmə müstəvisində olan çatların ölçüsündə nisbi artım müşahidə olunub.

Sürüşmənin yuxarı hissəsində yerləşən fərdi yaşayış evlərinin hasarlarında quraşdırılmış mayaklarda dəyişiklik qeydə alınmayıb".

Bundan əlavə, nazirlikdən bildirilib ki, Zığ şosesində də gərginlik davam edir. Mütəxəssislər bildirir ki, hazırda quraşdırılan mayaklarda dəyişiklik olmasa da ümumilikdə prosesi bitmiş saymaq olmaz.

Əldə etdiyimiz məlumata görə, Badamdar ərazisində yaşayan 11 evin sakinləri mütəxəssislərə qapı açmayıb, onları evlərinə buraxmırlar. Buna görə də nazirliyin monitoring qrupu bütün evlərin hasarlarına mayak quraşdırıb bilməyib. Məlumat görə, hazırda da həmin evlərdə yaşayış var. Bundan əlavə, ərazidə Fövqəladə Hallar Nazirliyi tərəfindən də işlər aparılır, suyun aşağı salınması üçün quyular qazılır.

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Pirverdiyev alternativ enerji istehsalına necə və niyə mane olurdu-təfərrüat

Ənənəvi enerji istehsalına daha çox vəsaitin yönəldilməsi və bu pulların korrupsiya yemine çevrilməsi ölkədə külək və günəş enerjisi istehsalı müəssisələrinin yaradılmasını əngəlləyib

Azərbaycanda alternativ və bərpa olunan enerji istehsalının artırılması uzun illərdir ki, müzakirə olunur. Dövlət səviyyəsində bu istiqamətdə bir sıra addımların atılmasına 2000-ci illərin əvvəllərində start verilib. Belə ki, 2004-cü ildə prezident tərəfindən "Azərbaycan Respublikasında alternativ və bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə olunması üzrə Dövlət Proqramı" təsdiqlənib. Eyni zamanda dövlətin bu sahə üzrə müəyyən etdiyi siyasətin həyata keçirilməsi üçün müvafiq dövlət qurumu - Sənaye və Energetika Nazirliyinin tərkibində Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyi yaradılıb.

Müxtəlif vaxtlarda Azərbaycanda külək və günəş enerjisi istehsalı müəssisələrinin yaradılması istiqamətində müəyyən addımlar atılsa da, bu istiqamətdə ciddi dönüş yaratmaq mümkün olmayıb.

Əldə etdiyimiz məlumata görə, uzun müddət ərzində Azərbaycanda alternativ və bərpa olunan enerji istehsalının artırılmasına, bu sahəyə investisiyaların yönəldilməsinə "Azərenerji" ASC-nin sabiq prezidenti Etibar Pirverdiyev tərəfindən maneələr yaradılıb. Burada əsas məqsəd ənənəvi enerji istehsalı güclərinin yaradılmasına daha çox vəsaitin yönəldilməsinə nail olmaq olub. Belə ki, Azərbaycanda istilik elektrik stansiyalarında enerji istehsalı zamanı yüksək həcmdə şərti yanacaqdan (mazut və qaz) istifadə olunur. Enerji istehsalında sərf olunan şərti ya-

nacağın miqdarının çoxluğuna görə Azərbaycan uzun müddət region ölkələri arasında öndə gedib. Mazut və qazı "Azərenerji" Dövlət Neft Şirkətindən (SOCAR) güzəştli qiymətə alır. Aldığı yanacaqın dəyərini ödəməyən "Azərenerji"-nin SOCAR-a olan borcları - yüz milyonlarla manat dəfələrlə dövlət tərəfindən bağışlanıb.

Mütəxəssis hesablamalarına görə, 3000 Kvt-a qədər gücə malik alternativ elektrik stansiyaları qurmaqla ildə 13 min ton şərti yanacaq qənaət etmək, atmosfərə atılan karbon qazının miqdarını 23 min ton azaltmaq olar. Rəsmi mənbələrə istinad etsək, Azərbaycanda külək enerjisinin illik potensialı 800 Mvt, başqa sözlə isə 4 milyard kvt/saat təşkil edir. Bu isə öz növbəsində ildə 1 milyon ton şərti yanacaq qənaət edilə bilər.

Azərbaycanda külək enerjisinin istehsalı sahəsində geniş imkanlar mövcuddur. Abşeron regionunda külək enerjisinin sənaye məqsədləri üçün istifadəsi kifayət qədər real və sərfəlidir. Bakıtrafi ərazilərdə ilin orta hesabla 250 günü küləkli olur. Hesablamalara görə, normal külək enerjisindən istifadə etmək üçün onun sürəti saniyədə 3-4 metr olmalıdır. Bakıda isə küləyin orta illik sürəti saniyədə 11 metrdən çoxdur. Mütəxəssislərin fikrincə, hər hansı yaşayış massivi - konkret halda mikrorayon üçün tələb olunan illik elektrik enerjisinin təqribən 30 faizini küləkdən almaq olar.

Bundan əlavə, Azərbaycanda yalnız kiçik su elektrik stansiyalarının imkanlarından istifadə edilərsə, bir il ərzində 850 min ton mazuta qənaət olunur. Statistikaya görə, ölkənin illik külək enerjisi ehtiyatı 800 meqavatdır.

Azərbaycan öz coğrafi mövqeyinə görə günəş enerjisi ehtiyatları ilə də zəngindir. Xüsusilə Abşeron yarımadasında və Xəzər dənizinin sahilboyu ərazisində günəş işığının müddəti il ərzində 2500, respublikanın bəzi bölgələrində isə 2900 saata çatır. Xarici mənbələrə görə, il ərzində bir kvadratmetr yer səthinə düşən günəş enerjisinin miqdarı ABŞ-da 1500-2000 kVt/s, Rusiyada 800-1600 kVt/s, Azərbaycanda isə 1500-2100 kVt/s təşkil edir. Göründüyü kimi, ölkənin günəş enerjisindən istifadə potensialı xeyli yüksəkdir.

Qeyd edək ki, Azərbaycanda ildə 300 günəşli və 270 küləkli günün olması regionda günəş energetikasının inkişafını şərtləndirən əsas amillərdən biridir. Aparılmış çoxillik müşahidələr və tədqiqatlar nəticəsində müəyyən edilmiş ki, Azərbaycanın Xəzər dənizi ərazisində küləyin illik orta sürəti 40-50

metr hündürlükdə saniyədə 7 metrdən az deyil. Abşeron yarımadasında isə 12-14 metr yüksəklikdə bu göstərici saniyədə 5,6-7,1 metr intervalında dəyişir.

Göründüyü kimi, bu qədər imkanların qarşılığında Azərbaycanda istehsal olunan elektrik enerjisinin heç 10 faizi də alternativ və bərpa olunan enerji mənbələrindən alınmır. Yuxarıda qeyd olunan rəqəmlər E.Pirverdiyev və onun himayəçilərinin hansı səbəbdən mazutun istifadəsini kəskin şəkildə azaldan külək və günəş enerjisi istehsalının artırılmasına qarşı çıxdıqlarını aydın izah edir. Onların yaratdıqları maneələrin nəticəsidir ki, illərdən bəridir Bakı ətrafında planlaşdırılan günəş elektrik stansiyalarının açılışı hələ də baş tutmur.

Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyindən həmin stansiya-

ların özəl sektorun sərmayəsinə gözlədiyini deyirlər. Halbuki hər biri 10-15 milyon manat tələb edən stansiyaların qurulmasını dövlət hesabına rahatlıqla həyata keçirmək mümkün deyil.

Bu günlərdə açıqlanmış plana görə, Azərbaycan 2020-ci ilə kimi imkanı 10 faizə qədər bərpa olunan enerji mənbələrindən götürülməsinə əsas hədəf 2025-2030-cu ilə kimi bunun iki-üç dəfə artırılmasıdır. Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyinin sədr müavini Nureli Yusifbəylinin sözlərinə görə, bunun nəticəsində Azərbaycan 2030-cu ildə 8 milyard kilovat saat təmiz bərpa olunan enerji mənbələrindən enerji əldə etməklə yanaşı, orta hesabla 3,2 milyard kubmetr təbii qaza qənaət etmiş olacaqdır.

□ **TURQU,**
"Yeni Müsavat"

AQTA-dan növbəti absurd qadağa ...

Diri quşların nəqli və açıq satışı məhdudlaşdırılır; ekspert: "Dövlət orqanları iş adamlarının qorxulu röyası yox, dostu olmalıdır"

Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi tərəfindən quşçuluq sahəsində fəaliyyət göstərən sahibkarlıq subyektlərində diri quşların nəqli və açıq satışının məhdudlaşdırılması ilə bağlı nəzarət tədbirləri gücləndiriləcək. Bu sözləri (AQTA) sədri Qoşqar Təhməzli Azərbaycan Quşçular Cəmiyyətinin üzvləri ilə görüşdə səsləndirib. Sədr həmçinin bildirdi ki, mövcud normativlərə əsasən nəmlik dərəcəsi və digər keyfiyyət göstəriciləri standartlara uyğun olmayan quş ətinin və yumurtanın idxalı və satışının məhdudlaşdırılması, tullantıların idarə edilməsi və zərərsizləşdirilməsi (utilizasiya) qaydalarına əməl etməyən quşçuluq təsərrüfatlarının fəaliyyətlərinin məhdudlaşdırılması və ölkəyə idxal olunan quşçuluq məhsulları üzərində effektiv risk əsaslı nəzarət tədbirlərinin gücləndirilməsi həyata keçiriləcək.

Sahibkarlarla əlaqələndirmə prinsiplərinə əsaslanaraq, şəffaflığın təmin olunması şəraitində həyata keçirilən tədbirlərin ölkədə qida təhlükəsizliyi siyasətinin təmin olunmasına töhfə verəcəyini vurğulayan Q.Təhməzli bu istiqamətdə agentliyin sahibkarlara hər cür metodiki köməklik göstərəcəyini diqqətə çatdırıb.

Görüşdə səsləndirilən fikirlər arasında ən çox diri quşların satılmasının məhdudlaşdırılması məsələsi diqqət çəkib. Hətta sosial şəbəkələrdə bu qərarın quşçuluq sahəsindəki iri monopolist şirkətlərin diqtəsi ilə verilməsinə dair fikirlər də gündəmə gəlib.

İqtisadçı ekspert Natiq Cəfəri də mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, dövlət orqanlarının fəaliyyəti qadağalar üzərində deyil, iş adamlarına, biznes çevrələrinə necə dəstək olmaq üzərində qurulmalıdır: "Qadağan etmək ən asan yoldur. Ola bilər ki, problemlər olsun. Hansısa rayonda kənd toyuqlarında sağlamlığa zərər vura biləcək bir xəstəlik olarsa, bu bütünlüklə həmin sahəni qapatmağa əsas vermir. Əslində bu məsələnin qadağan olunmasının yolu da yoxdur. AQTA-nın on minlərlə işçisi yoxdur ki, bütün ölkə ərazisində nəzarət həyata keçirsin. Bu cür qərarlarsa, kənd toyuqlarının

satışı həyata keçirən kəndliyə, fermerə dəstək olmaq, onunla maarifləndirmə işi aparmaq, dərman preparatları vermək, vaxtaşırı həmin təsərrüfatda müayinələrini keçirilməsinə çalışmaq lazımdır. Əgər biz ölkədə ciddi rəqabətin olmasını, qiymətlərin müsbətə doğru dəyişməsinə istəyiriksə, bu qadağalara getməliyik. Çünki bu sahədə məhdudlaşdırmanın olması monopolizmin artmasına, rəqabətin azalmasına, nəticədə qiymət artımına gətirib çıxarır. Dövlət orqanları iş adamlarının qorxulu röyası yox, dostu olmalıdır".

Azad İstehlakçılar Birliyinin sədri Eyyub Hüseynov da "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bu sahəni məhdudlaşdırma və qadağa yolu ilə tənzimləməyin mümkün olmadığını qeyd etdi: "Bu qərar küçədə ət kəsiminin qarşısını almaq üçün bir məsələdir. Əlbəttə, hər ikisi çox vacibdir. Çünki bu cür toyuqların satılması əslində xəstəlik mənbəyidir. Lakin AQTA buna idarəetmə yolları ilə nail ola bilməyəcək. Əksinə, bu dövlət qurumunun fərdi təsərrüfatlarda yetişdirilən quşların bazara çıxarılması üçün mükəmməl logisti-

ka sistemi düzəltməlidir ki, onlar keyfiyyətli çəkməsinlər. İnsanların sağlamlıq qida ilə təmin olunması baxımından yaxşı bir addımdır, lakin kəndlilərin qazanması baxımından kafi deyil. Ona görə də gərək AQTA diri quşların qanunauyğun satışını da təşkil etsin. Bu ikisi paralel getməsə, qoyulan qadağalar nəticə verməyəcək. AQTA-nın nizamnaməsində qeyd olunur ki, istənilən məhsulun tarladan istehlakçının süfrəsinə qədər keçdiyi yolu izləmə sistemi tətbiq olunsun. Qurum gəlsin kənd toyuğunun istehlakçının süfrəsinə qədər izlənməsi həyata keçirsin, belə bir sistem qursun, ondan sonra qadağa tətbiq etsin. Əks halda, bu idarəetmə üsulları həm istehlakçının hüquqlarının pozulmasına gətirib çıxarar, həm də fermerin. İstehlakçılar istənilən halda diri toyuğa tələbat yaradacaqlar, gedib rayonlarda evlərdən almaq mümkün deyil".

İş adamı Mürvət Həsəni isə "Yeni Müsavat"a danışıqarkən bu qərarın müsbət qiymətləndirildiyini vurğuladı: "Onlar əsasən quşçuluq sahəsinə sonradan daxil olan insanlardır, toyuqları evlərdə kəşib bazara gətirirlər. Nə qeydiyyatdan keçirlər, nə sertifikat alırlar, nə məhsulyatı bilirlər. Onlar həm istehlakçılara, həm də iri istehsalçı şirkətlərə ziyan vururlar. Bazara ucuz və

keyfiyyətsiz mal çıxartmaqla digər insanların alıcılığına ziyan vururlar, bazarda problem yaradırlar. Mən də AQTA-nın bu addımını alqışlayıram. Lisenziyası olmayan fərdi təsərrüfatların məhsulyatı məlum olmayan toyuqları alıb necə gəldi kəsməsinin qarşısı alınmalıdır. Çünki kəsimxananın da müəyyən standartları var. Toyuqların necə kəsilməsi, hansı sudan istifadə olunması, hansı istiqamətə kəsilməsi hamısı önəmli şərtlərdir.

AQTA toyuq ətinin nemlilik dərəcəsinə də haqlı olaraq önəm verir. Bunu bir misalla izah edək. Normal kəsimxanası olan şirkətlərdən biri də "Siyəzən Broylər"dir. Bu şirkətin yeni kəsilmiş 1,5 kiloqramlıq diri toyuğunu da götürüb qaynadın, Ukraynadan gətirilmiş və eyni çəkiddə olan digər bir toyuğu da qaynadın. "Siyəzən Broylər" 50 qram itirəcək, Ukraynadan gətirilən məhsulyatı belli olmayan toyuq isə 400-500 qram. Ucuz olmasının səbəbi də budur. Diri toyuqların da hansı xəstəlik daşıyıcısı olduğu bilinmir. Broylər toyuqları soya, qarğıdalı, buğda və sairə qidalanırlar, nəsil olaraq kökəlməyə meyilli olduqları üçün daha tez çəki artırırlar. Kənd toyuqlarının isə necə qidalandığı, hansı xəstəlik daşdığı belli deyil".

□ **Nərgiz LİFTİYEV,**
"Yeni Müsavat"

Maraqlı seçkilərdə "şir" güləşdirmə adəti

Samir SARI

S seçkilərini maraqlı, intriqalı keçirən ölkələr, əl-əlbət maraqlı ölkələrdir. Seçki təşkil etməyən və ya bərhad keçirən ölkələr isə maraqsızdır.

Politoloqların fikrincə, elə ölkələrdə inkişaf, xeyir-bərəkət olmaz. Müşahidəçilər isə deyir ki, maraqlı seçki keçirən ölkələr keçid dövrünü, qanqallığı tez keçirlər və gülüstana çıxırlar.

Ekspertlər də o fikirdədirlər, üstəlik, əlavə edirlər ki, vətəndaşların axırda əlinə silah götürüb bir-birini qırmasındansa, vay-nöfse qoparmasındansa, əllərinə bülleten götürüb seçki məntəqəsində səs verməsi yaxşıdır.

Suriyanı misal götürürlər, deyirlər, orda düz-əməlli seçki olurdu.

Ona qalsa, heç 50-60 ildir Şimali Koreyada və Səudiyyə Ərəbistanında da seçki olmur, amma birincinin atom bombası var, ikincinin iti-iti mişarları. İkisi də sabit ölkədir. Sadəcə, dolanışığı fərqlidir.

Bax, budur, srağagün qonşu Gürcüstanda seçki olub. Özümüzə seçib-seçilməyə o qədər də maraq göstərməyən camaatımız qonşu ölkədəki seçkiləri qızgın müzakirə edir.

Niyə? Çünki maraqlı seçki olub, türkün sözü, qıran-qırana mübarizə gedib.

Düzdür, seçkidən əvvəl iqtidar partiyası "namizədimiz birinci turda qalib gələcək" deyirdi, amma eyni sözü müxalifət partiyası da deyirdi. O üzündən maraqlıydı ki, hansı deyən düz çıxacaq.

Seçkinin ilkin nəticələrindən sonra məlum oldu ki, heç birinin dediyi düz çıxmayıb. Seçki ikinci tura qalıb.

Bu o deməkdir ki, Gürcüstanın seçicisi özünü avropalı seçicilər kimi aparmağa başlayıb. Rusiya başda olmaqla postsovet ölkələrində seçkilərin ikinci tura qalması söhbəti yoxdur. Hər şey birinci turda həll olunur. Gürcülər ənənəni pozublar.

Həm də təkcə gürcülər deyil, Gürcüstanda yaşayan soydaşlarımız da öz adətlərinə ciddi şəkildə xilaf çıxıblar.

Onlar 27 il idi ki, həmişə yekdilliklə iqtidarda olan partiya səs verirdilər, bu dəfə tersinə ediblər, əksəriyyət etibarilə müxalifətin nümayəndəsinə səs veriblər.

Bu, efrədə yeni səssdir, bişəkk, dürlü səbəbləri var. Əslində, Borçalı türklərinin həmişə iqtidardakılara səs verməsi başa düşülən idi, təhlükəsizlik məsələsinə bağlıydı. Əgər bir iqtidar komandası hakimiyyətdə qalacaqsə, o zaman onunla intriqaya gedib, müxalifətə səs verib, özünə problem yaratmağın anlamı yox idi.

Durduğun yerdə niyə Pankisi dərəsinə düşsən, yaxud gürcülərin də başı çönə, sən də özünü Sxinvali kimi aparmalı olasan, Süxumilik edəsən...

Atalarımız deyib ki, ağacda almanı qoşa görməsən, selbə atma. Yeni təminat olmalıdır ki, qolaylanıb ağaca selbə atan da o iki almanın ən azı biri düşəcək. Yoxsa ağacda alma və ya qoz olmayandan sonra niyə qolunu qulaclayasan?

Bizim camaat belə şeyləri yaxşı bilir, təcrübəlidir, Qamsaxurdiyadan ta Marqvelaşviliyə qədər neçə preizdentlə işləyib, həmişə də qalibin yanında olub.

Hazırda belə görünür ki, soydaşlarımız ağacda alma götürürlər, ona görə öz selbə dəyənlərini ortaya qoyublar və inşallah, o almadan dərəcə, şirəsini, püresini yeyəcəklər. Yeni artıq Vaşadzeni Gürcüstan prezidenti seçiləcəyi münasibətilə təbrik etmək olar. Borçalıların əksəriyyəti ona səs veriblər.

Ermənistanda baş tutacaq seçkilər də maraqlıdır. Orda da qıran-qırana yarışma gedir. Əsas mübarizə Paşinyanın partiyası ilə Sərkisyan-Köçeryan cütlüyünün partiyası arasında gedəcək.

Deyənlə görə, paşinyançılar "biz Qarabağda can qoyduq, torpaq aldıq" deyən devrilmiş hökumət tərəfdarlarına qısaca belə deyirlər: "Gəlmişiniz, gördük. Sizin vaxtınızda camaat evindən çölə çıxıb bilmirdi".

Hələ bir azdan tərəflər bir-birini Azərbaycana işləməkdə, Azərbaycanın dəyirmanına su tökməkdə itiham edəcəklər. Bəlkə də bir-birinin atasını azərbaycanlı çıxaranlar da olacaq (bizdə tərsinədir, bəzi vəzifə adamlarının atasının erməni olduğundan quşqulanırlar).

Bizimki də budur, Rusiyada, Türkiyədə, İranda, Gürcüstanda, Ermənistanda, ABŞ-da və o biri ölkələrdə seçki olsun, oturaq, tamaşa edək, "şir" güləşdirək.

Hərçənd su qonşumuz Qazaxistanda və Türkmənistanda seçki olanda onları maraqlı izləyirik. Nəyə görə? Ona görə ki, biz o seçkilərin necə nəticələncəyini yüzdə doxsan doqquz faiz dəqiqliklə öncədən bilirik.

A zərbaycanda reketliklə məşğul olan daha bir "jurnalists" həbs edilib. Belə ki, Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin yaydığı məlumata görə, Rəhimov İkrəm Rafiq oğlu tabeçiliyindəki şəxslərlə birlikdə realliq.info və digər "reket" informasiya saytları yaradıb.

la bağlı üzərinə düşən işi götürüb: "Bəzən mediada çətinlik yaranır. Ona görə də bir şeyi xatırladım ki, əslində Mətbuat Şurasının missiyası məhkəməyə qədər funksiyasını yerinə yetirməkdir. Çalışırıq ki, məsələni sülh yolu ilə həll edək. Bu baxımdan İkrəm Rəhimov və onun saytı

di. Məsələ burasındadır ki, İkrəm Rəhimov bundan da nəticə çıxarmayıb, materialları başqa "domain" üzərinə köçürdü. Həmin sayt da bloklandıqda, o, üçüncü bir saytı açdı. Nəticədə şikayətlərin sayı durmadan artdı və Dövlət Təhlükəsizlik Xidməti onunla bağlı əməliyyat

xili işlər Nazirliyi, prokurorluq bu işlə məşğul olmalıdır ki, medianın adından insanları şantaj edib, onlardan zorla pul qoparmaq olmaz. Ancaq burada təhlükəli məqam ondan ibarətdir ki, bəzi saytlar məmurları tənqid edirlər. Bunlarla reketləri bir-birinə qarışdırmaq olmaz. Yeni reket adın-

"Reket jurnalistləri"lə mübarizə yenidən gündəmdə - problemin kökündə nə durur?

Müşfiq Ələsgərli: "İkrəmlə bağlı Mətbuat Şurasının edəcəkləri bitmişdi, təəssüf ki, nəticə çıxarmadı"
Qulu Məhərrəmli: "Reketlərlə hüquq-mühafizə orqanları məşğul olmalıdır və burada həssas bir məqamı gözləmək lazımdır"

"Həmin internet qəzetlərinin jurnalistləri adı altında ayrı-ayrı vətəndaşların barəsində rüsvayedicə və böhtan xarakterli məlumatları mətbuat orqanlarında müntəzəm yayıb dayandırılması müqabilində pul tələb etməsi və alması, bu üsulla müxtəlif idarə və təşkilatlarda çalışan şəxslərdən, sahibkarlardan dövrü haqq toplaması barədə daxil olmuş çoxsaylı şikayətlər Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətində araşdırılıb. Məhkəmə qərarı əsasında aparılan əməliyyat tədbirləri ilə İkrəm Rəhimovun əlaqəsində olan şəxslərlə birgə göstərilən silsilə cinayət əməlləri müfəssəl qeydə alınıb. İkrəm Rəhimov oktyabrın 26-da Cinayət Məcəlləsinin 182.2.1 və 182.2.2-ci maddələri üzrə (qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs tərəfindən təkrarən hədə-qorxu ilə tələb etmə) cinayət əməllərində şübhəli şəxs kimi saxlanılaraq, cinayət məsuliyyətinə cəlb edilib", - deyər məlumatda qeyd olunur.

Bu hadisə mətbuatda reketçilik və ona qarşı mübarizə mövzusunun yenidən aktuallaşdırdı.

"Yeni Müsavat"a danışan Mətbuat Şurasının sədr müavini Müşfiq Ələsgərli söylədi ki, Mətbuat Şurası zamanında İkrəm Rəhimov-

barəsində məsələyə əslində Mətbuat Şurası 2017-ci ildə baxıb. 2017-ci ilin avqust ayında quruma onun barəsində şikayətlər daxil olmuşdu. Biz sentyabr ayında onu iclasımıza dəvət edib, söhbətlər apardıq, yol verdiyi xəbətləri nəzərinə çatdırıb, bunu aradan qaldırmasını istədik. Lakin təəssüf ki, o, bütün bunlardan nəticə çıxarmayıb, fəaliyyətini bir qədər də intensivləşdirdi. Bu baxımdan biz 2017-ci ilin dekabr ayında onu növbəti dəfə dəvət etdik. Çünki onun haqqında daha ciddi şikayətlər gəlmişdi. Belə ki, həmin şəxsin həbsdə olan adamlara siyasi siynacaq alması, jurnalist vəsiqəsi paylaşması, eləcə də digər məsələlərlə bağlı bizə faktlar və şikayətlər daxil olmuşdu. Ona görə də növbəti dəfə çağırılıb, bu halları nəzərinə çatdırdıq. Lakin təəssüf ki, yenə nəticə olmadı. Ölkədə prosedur belədir ki, məsələlər özünü tənzimləmə qurumları səviyyəsində həllini tapmırsa, o zaman şikayətçilər məcbur olub növbəti mərhələdə məhkəmələrə üz tuturlar. Təəssüf ki, məhkəmələrin çıxardığı qərarlar da bu adamlara təsir etmədi. Məhkəmələrin qərarı ilə Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi onun saytını bloklaşdır-

keçirdi. Demək istəyirəm ki, prosedur belədir. İkrəmlə bağlı bizim edəcəklərimiz bitmişdi. İkrəm Rəhimovun rəhbərlik etdiyi sayt 2017-ci ildən Mətbuat Şurasının "qara siyahı"nda idi. Biz bacardığımız və səlahiyyətimiz çərçivəsində hər bir şeyi etmişik. Təvsiyə etmişik, dinləməyib, xəbərdarlıq etmişik. Buna da məhəl qoymayıb, adını "qara siyahı"ya salmışıq. Bizim bundan artıq edəcəyimiz hərəkət yoxdur".

Media eksperti Qulu Məhərrəmli "Yeni Müsavat"a açıqlamasında "reket jurnalistləri"lə mübarizənin necə aparılmasından danışdı. O bildirdi ki, "reket jurnalistikası"nın özünün mediaya və jurnalistikaya aidiyyəti yoxdur: "Bütün sahələrdə, məsələn, hüquq-mühafizə orqanlarının özündə, səhiyyə və digər sahələrdə bu cür fırıldaqçılara, sui-istifadə edənlərə rast gəlmək olur. Polisin, DTX-nin və digər qurumların adından istifadə edən reketlər olur. Eləcə də qəzetin, mətbuatın adından istifadə edib, adamları hədələyən, şantaj edən və onlardan pul qoparmağa çalışan insanlar olur. Bu işlə Mətbuat Şurası, yaxud da hansısa media qurumu məşğul olmalı deyil. Bununla çox haqlı olaraq hüquq-mühafizə orqanları məşğul olur. DTX, Da-

dan istifadə edib, jurnalistlərə təzyiq etmək doğru deyil. Mətbuat orqanlarını, medianın gözünü qorxutmaq olmaz. Burada həssas sərəhədi dəqiq müəyyənləşdirmək lazımdır. Tənqidi materiallar yazan jurnalistləri reketçiliklə hədələmək də yolverilməzdir. Təbii ki, əgər hansısa bir şəxs, qurum vətəndaşları qorxuzursa, şantaj edirsə, yalançı məlumatlarla onları təhdid edirsə, bu adamlar barəsində ölçü götürülməlidir. Əslində burada həm mənəvi cəhət var, həm də kriminal nöqtə mövcuddur. Kriminal məsələlərlə hüquq-mühafizə orqanları məşğul olmalıdır. Əgər jurnalistlər doğrudan da tənqid edirsə, cəmiyyət üçün təhlükəli məqamları araşdırırsa, burada hansısa reketlikdən söhbət gedə bilməz. Hər bir jurnalist materialları toplamalı, onun əsasında təhlil, tənqid etməlidir. Reket odur ki, yalançı məlumatların əsasında kimlərsə şantaj edib, pul qoparmağa çalışır, şəxsi mənafeyi üçün media vasitəsinin adından istifadə edir. Bu, yolverilməzdir. Doğru-dürüst çalışan, tənqid edən jurnalistə qarşı mübarizə aparmaq isə söz azadlığına, jurnalistlərin fəaliyyət azadlığına maneə yaratmaqdır".

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Gürcüstanda 28 oktyabrda keçirilmiş prezident seçkiləri başa çatıb. Gürcüstan Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) məlumatına görə, hakimiyyətin dəstəklədiyi müstəqil namizəd Salome Zurabişvili ilə keçmiş prezident Mixail Saakaşvili-nin dəstəklədiyi müxalifətdən olan namizəd Qriqol Vaşadze rəqiblərindən daha çox səs toplayıb. Salome Zurabişvili səslerin 38,66 faizini, Qriqol Vaşadze 37,7 faizini toplayıb. David Bakradze isə 11%-ə yaxın səs toplayıb. Qalan 12 faizə yaxın seçici səsi digər 22 namizəd arasında bölünüb. Bu, prezident seçkilərində səslerin 99,57 faizi hesablandıqdan sonrakı nəticələndir.

Beləliklə, Gürcüstanda prezident seçkisində II tur keçiriləcək. Mübarizə Salome Zurabişvili və Qriqol Vaşadze arasında gedəcək.

Gürcüstan parlamentinin deputatı, hakim Gürcü Arzusu Demokratik Gürcüstan Partiyasının üzvü Mahir Dərziyev seçkilərin nəticələri ilə bağlı "Yeni Müsavat"ın suallarını cavablandırıb.

- **Mahir bəy, prezident seçkiləri necə keçdi?**

- Böyük məmnuniyyət hissi ilə qeyd edirəm ki, Gürcüstanda çox sakit, demokratik seçkilər oldu. Ona görə də bu seçkiyə nə yerli, nə də xoşsaylı xarici müşahidəçilər, siyasi qüvvələr mənfi rəy verdilər. Bu seçkilər Gürcüstanda demokratiyanın bərqərar olduğunu bir daha əyani şəkildə sübut etdi. Bu cür seçkilər ölkəmizin böyük nailiyyətidir. Fəxr edirəm ki, bu nailiyyətdə mənim və təmsil olduğum iqtidarın da qatqısı var.

- **İkinci tur olacağı hakim partiya üçün gözlənilən idi, yoxsa..?**

- Bizim partiyada gözləntilərimiz fərqli idi. Əvvəlcədən də Salome Zurabişvilinin namizədliyinin dəstəklənməsi ilə bağlı partiyamızda fikir ayrılıq

"Arxayın idik ki, birinci turda qalib gələcəyik"

Mahir Dərziyev: "Biz azərbaycanlı seçicilərin əksəriyyətinin Salome Zurabişviliyə səs verəcəyini düşünürdük, amma..."

cüstan xalqı bu cür qərar verdi-sə, bizim də bu qərarı qəbul etməyimiz lazımdır.

- **Hakim partiyanın öz içərindən bir şəxsi rəsmi olaraq namizəd verməməsinin birinci turda qələbənin əldə edilməməsində rolu oldumu?**

- Bu faktorun da təsiri oldu. Hakimiyyətdəki partiyanın içindən bir nəfərin namizəd irəli sürülməməsi və müstəqil namizədi müdafiə etməsi bir xeyli seçicilər üçün anlaşılmaz oldu.

rürdü və hazırlıqlarını buna uyğun aparırdı. Bəllidir ki, ölkədə hakimiyyətin taleyini parlament seçkiləri həll edir. Parlament seçkilərində qalib gələn partiya iqtidara gəlir. Prezident seçkilərinin nəticələri hakimiyyətin dəyişməsi sayılmır. Müxalifət bu prezident seçkilərinə növbəti parlament seçkilərinin məşqi olaraq görürdü. Ciddi hazırlıqları bununla əlaqədar idi. Nəticələrə bu amillə də təsir göstərdi. Digər məqam isə mü-

- **Prezident seçkisinin nəticələri növbəti parlament seçkilərinin nəticələrinə təsir edəcəkmi? İkinci turla bağlı proqnozlarınız necədir?**

- Bizim partiya bundan sonra çox ciddi müzakirələr aparacaq və ciddi fəallaşma olacaq ki, 28 oktyabr seçkisindəki nəticələr özünü nə ikinci turda, nə də parlament seçkilərində göstərsin. Qriqol Vaşadze seçki kampaniyasında vəd verirdi ki, seçilsə pensiyalar 400 lariyə qədər artırılacaq, müəllimlərə 1000 lari maaş verəcək. Halbuki Gürcüstanın yeni Konstitusiyasına görə, bu cür məsələlər prezidentin deyil, hökumətin səlahiyyətindədir. İqtisadi xarakterli vədləri yerinə yetirmək üçün prezidentin yox, hökumətin, baş nazirin səlahiyyətləri, imkanları var. Lakin Qriqol Vaşadzenin həmin vədlərinə pensiyaçıların xeyli hissəsi aldandı. Ölkədə pensiyaçılar az qüvvə deyil. Əhalinin digər təbəqələri üçün də prezidentin imkanları xaricində olan vədlər verildi və müəyyən seçicilər fərqinə varmadan bu vədlərə inandılar. Gürcü Arzusu Partiyası növbəti seçkidə insanlara bu kimi məsələləri çatdıracaq. Yəqin ki, seçicilərə bu məsələlər izah olunacaq və seçkinin nəticələri bizim xeyrimizə dəyişəcək. Əminəm ki, Salome Zurabişvili ikinci turda qələbə qazanacaq. Biz azərbaycanlı seçicilərin əksəriyyətinin Salome Zurabişviliyə səs verəcəyini düşünürdük, amma Salome xanım haqqında azərbaycanlılar arasında çaşqınlıq yaradıldı. İkinci turda seçki kampaniyasında azərbaycanlı seçicilər arasın-

da məlumatlandırma, təbliğat işləri də bu çaşqınlığın aradan qalxmasına nail olacaq səviyədə aparılacaq. Seçkinin nəticələrinə mənfi təsir etmiş bütün ayrı-ayrı məqamlar nəzərə alınacaq və seçki kampaniyasını tamamilə yeni bir şəkildə quracağıq. İkinci turda bizim partiyanın dəstəklədiyi Salome Zurabişvilinin qələbəsinə nail olacağıq.

- **Seçki kampaniyası dövründə belə məlumatlar yayılırdı ki, Salome Zurabişvili ermənilərə simpatiya göstərir, azərbaycanlılara pis münasibəti var...**

- Mən parlamentdə Salome Zurabişvili ilə eyni komitədə çalışıram. Çox yüksək mədəniyyətli, demokratik dəyərlər

çox işlər görüb. Bu gün Avropada Gürcüstanın müsbət imici xeyli dərəcədə Salome Zurabişvilinin adı ilə bağlıdır. Belə bir insanın gah "yaxşı gürcü deyil", gah "ksenofobdur" ittihamı ilə barəsində "qara piar" aparıldı.

- **Azərbaycanlıların kompakt yaşadığı bölgələrdə seçkinin nəticələri necə oldu? Soydaşlarımız daha çox hansı namizədə dəstək verdilər?**

- Əvvəllər həmişə bizim icmanın səsi iqtidarın torbasından çıxırdı. Mixail Saakaşvili seçiləndə azərbaycanlılar yaşadığı bölgədə elə məntəqələr olurdu ki, seçicilərin 98 faizi guya səsvərməyə gəlmişdilər və 99 faizi Saakaşviliyə səs vermişdi. Bu rəqəmin şişirdildi-

yi bəlli idi. Lakin indi seçkinin nəticələrinə diqqət edəndə görünür ki, əsl demokratik seçki nəticələridir. Mərkəzi Seçki Komissiyası səsvərmənin başa çatmasına az qalmış məlumat yaymışdı ki, ölkə ərazisində ən aşağı seçici fəallığı Marnəulidə qeydə alınıb. Seçkiyə gələnlərin faiz etibarilə daha çox, Salome Zurabişviliyə səs veriblər. Amma müxalifət də yetərinə səs alıb. Təbii ki, mən təmsil elədiyim iqtidar üçün azərbaycanlı seçicilərdən daha böyük səs gözləyirdim və gözləyirəm.

- **Bəzi ekspertlər prosesin hazırda xaricdə yaşayan eks-prezident Mixail Saakaşvilinin Gürcüstanı qaydırma, yeni inqilaba doğru getdiyini düşünürlər. Bu mümkündürmü?**

- Mixail Saakaşvilinin yolu açmaq istəyirlər. Lakin hər şey qanun çərçivəsində olmalıdır. Heç kimin haqqı və əsası yoxdur ki, Gürcüstanda inqilab ssenarisini tətbiq ələsin. Kim bunu deyirsə, tamamilə yanlışlığa yol verir. Gürcüstanı Mixail Saakaşviliəndən istifadə edib inqilaba, qarşıdurmalara sürükləmək müxalifətin planlarındadır. Lakin buna heç bir əsas yoxdur. Ölkədə tamamilə demokratik, müxalifətin özünün də demokratikliyine şübhə etmədiyi seçkilər keçirilib. Belə olduğu halda inqilabdan danışmaq əsassızdır. Seçkilərin ən yüksək səviyyədə demokratik keçirilməsi əslində müxalifətin əlindən bəhanələri almış oldu.

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

"Qriqol Vaşadzenin vədlərinə pensiyaçıların xeyli hissəsi aldandı"

ları var idi. Gürcü Arzusu son-da onu dəstəklədi. Salome xanım deputat kimi fəaliyyətini, şəxsiyyətini, bacarığını heç kim şübhə altına qoymurdu. Sadəcə olaraq, belə fikirlər var idi ki, iqtidarda olan Gürcü Arzusu kimi partiya rəsmi şəkildə öz namizədini irəli sürməlidir. Bu gün Gürcü Arzusu parlamentdə çoxluğa malikdir, hökumətdədir, yerli özünü idarə etmədə bir-iki istisna olmaqla üstünlük bizim partiyadadır. Özü də bu üstünlükləri bizim partiya seçkilər vasitəsilə əldə edib. Belə bir vəziyyətdə təbii ki, biz arxayın və iddialı idik ki, prezident seçkisinin birinci turunda Gürcü Arzusunun namizədi qalib gələcək. Xanım Zurabişvilinin ölkə daxilində və xaricində yüksək nüfuzu da buna bizə əsas verirdi. Amma nəticələr bizim ümid etdiyimiz və gözlədiyimiz kimi olmadı. Seçim xalqındır, biz xalqın iradəsinə hörmət edirik. Əgər Gür-

Bir çox insanlar bunu anlaya bilmədilər. Seçicinin bir hissəsi kənardan namizədi müdafiə etməyi qəbul etmədi. Nəticələrə bu məqam da təsir etdi. Bu seçkilər 2012-ci ildən indiyə qədər ölkədə keçirilən ən aktiv, ən qaynar seçkilər oldu. 2016-cı ildə yerli özünüidarəetməyə, o cümlədən Tiflis merliyinə seçkiləri Gürcü Arzusu inamlı qələbə ilə başa vurmuşdu. İki il keçdikdən sonra prezident seçkilərində indiki nəticələrin meydana çıxması təbii ki, gözlənilməz idi və burada dediyiniz faktorun da rolu, hər halda, var. Amma seçkinin bu cür nəticələnməsində bir ayrı mühüm məqam da var. Müxalifət seçkidə çox böyük fəallıq göstərdi. Həm insan, maddi resurslar baxımından müxalifət çox aktiv oldu. Bunu da bir neçə amillə izah etmək olar. Müxalifət bu seçkiləri həm də 2020-ci ildə keçiriləcək parlament seçkilərinə məşq kimi gö-

xalifətin əsas namizədləri Qriqol Vaşadze və David Bakradzenin seçki kampaniyasında verdikləri vədlər idi. Onlar bəyan etmişdilər ki, seçiləcəkləri halda keçmiş prezident Mixail Saakaşvilinin üzərindəki cinayət işi ləğv olunacaq və onun Gürcüstan vətəndaşlığı bərpa ediləcək. Bu vədlər də seçkinin nəticələrinə təsir elədi.

- **Hakim partiya seçkinin bu cür nəticələnməsinin səbəbləri və bundan sonrakı addımlarla bağlı müzakirə aparacaq mı?**

- Əlbəttə, ciddi söhbət olacaq. Komandanın daxilində məsələ ciddi müzakirə olunacaq. Hesab edirəm ki, hər halda, bizim seçki kampaniyamızda müəyyən çatışmazlıqlar oldu. Bəlkə də yetərinə fəallığımız, mübariz əhval-ruhiyyəyimiz olmadı. Yəni bir bizim partiya-da sanki bir arxayınçılıq oldu. Gürcü Arzusu Partiyası arxayınçılığa qapıldı. Nəticələri isə bu cür oldu.

Toppuş bacının ikinci turu

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

"Manqalın arxasında robot dayanmışdı. Kababı çəkən robot idi. İçəri girəndə o, mənə gördü. Tüstü gozlərini qızartmışdı. Əlinin arxası ilə sulanmış gozlərini silib "salam əleyküm" dedi. Çox çətinliklə "əleyküm salam" deyə bildim"

(Seymur Baycan, "Elm və həyat" hekayəsindən)

Gürcüstanda prezident seçkiləri 2-ci tura qaldı, deyirlər bunda orada yaşayan azərbaycanlıların böyük rolu olmuşdur. Bizimkilər kütləvi şəkildə müxalifətin namizədinə səs veribmiş. Hətta müxalifətin qütbətdəki lideri Mixail Saakaşvili buna görə azərbaycanlılara Azərbaycan dilində təşəkkür də eləyibdir.

Buradan o nəticə çıxır ki, azərbaycanlıların dünyanın harasında olursa-olsun, ancaq iqtidarların tərəfində durması, hökumətdən qorxması, təzyiqlə, şimikləndirmə ilə səs verməsi haqda söhbətlər doğru deyildir. Demokratik şərait olanda azərbaycanlılar da demokratik olurlar. Nə qədər qərribə görünsə də belədir. Eyni zamanda qonşudakı proseslər bizim müxalifətin nə üçün əfəl olması haqda əbədi diskussiyalara bir daha təkan verir. Deməli, problem xalqda, xalqın müxalifətə münasibətində deyil (həm də bundadır - lap belə yazacaq, bəziləri kef eləsin). Sən yaxşı müxalifət olsan, millət də seçkilərdə sənə səs verir. Hərçənd burada da mənasız diskussiya "toyuq əvəldir, yoxsa yumurta" mərhələsinə gədir, çünki deyəcəklər həqiqi seçki olsa filan zadı qayırdıq, bizi tutmasalar beşməkan eləyerdik və sairə. Üzeyir bəyin dahi ironiyasındakı kimi: "Aç qapını, gələk səni öldürək".

Sözləşməsi, bu yaxında keçmiş gürcü prezidenti Mixail müəllimdən intervü almışdılar, müxbir soruşur indi mühacir yaşadığınız Hollandiyada nə ilə dolanırsınız, adam deyir: "Mənə Gürcüstanda yaşayan anam maliyyə yardımı edir. O, Tiflisdəki arvadım və uşağımı da saxlayır". Bilməyənlərə çatdırım: Saakaşvilinin anası Qiuli (Gülü də yazıla bilər) Alasaniya orada tanınmış türkoloq alimlərdən biridir, hazırda Tiflis Dövlət Universitetində dərs deyir, professorudur, tarix elmləri doktorudur. Gör buna nə qədər maaş verirlər ki, həm də qaçqın oğluna göndərir. İşdən çıxartmayıblar. Halbuki Saakaşvili haqda Gürcüstanda bu dəqiqə neçə cinayət işi var, gəlsə tutub zindana salırlar. Gətirə də bilmirlər. Ağıl, təcrübə, qonşu örnəklərindən dərs almaq yoxdur da bə. A kişi, bu Gülü xalanı beş-cə günlüyə bas idarənin podvalına, gör Mixo necə qaça-qaça gəlir. Əlbəttə, qeyrətli oğuldursa gəlməlidir.

Ümumiyyətlə, regionda əlləm-qəlləm işlər çoxdur. Bir yerdə hətta baş nazir istefa verdi ki, gərək parlament seçkisi olsun. İndi o biri tərəfdə ikinci tur da eləncik. Çox maraqlı şeydir nədirsə. Biz heç vaxt, hətta belədiyyə seçkisi və məktəbdə koridoru hansı xadiminin süpürməsi seçkilərdə də ikinci tura qalmamışıq. Bizdən ötrü seçkilərdə ikinci tur paralel kainatın varlığını sübutu qəddər anlaşılmazdır. Siyasi sabitlik olmadı belədir də. Gərək adamın ölkəsində sabitlik yaransın, hər şeyi dərhal həll eləyə biləsən. Odur, Almaniyada da Merkel xala vəzifədən getməyə hazırlaşır. Sonra İbrahim müəllimə inanmırdınız: "Almaniya dağılır".

Hərçənd baxırsan bizdə də müəyyən siyasi proseslər gədir. Misal üçün, bu yaxında Toppuş bacını müalicə etmək üçün pul yığıldı, manıslar hərəsi müəyyən qədər yardım etdilər. Arada söhbət çıxdı ki, aktyor Arif Quliyev obyektləri gəzib Toppuş bacıya yardım adıyla vəsait yığır. Ancaq ünlü aktyorumuz bunu qətiyyətlə təkbiz etdi. Daha sonra Toppuş bacının əslində müasir səhiyyəimizin uğurlu inkişafı, həmçinin parklarda qurulan müasir işiq dirəklərinin sayəsində uğurla müalicə edilib sağaldığı, pulu isə onun ev ipotekasını ödəmək üçün yığıldığı açıqlandı. Yəni Toppuş bacıya pul yığılması da haradasa ikinci tura qalmışdı. Düzü, prosesi axıra qədər izləyə bilməmişəm, oxuculardan üzr istəyirəm, bilmirəm hazırda durum nə yerdədir: pulu Toppuş bacıya verdiləmi, o, evin ipotekasını bağladımı, yox, bağlamadısı həmin kəsiri İsfəndiyar müəllimdən xahiş eləsək bağlayarmı?

Region ölkələri "saat əqrəbləri"ni tutuşdurur

ABŞ prezidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Con Boltonun Rusiya, Azərbaycan, Ermənistan və Gürcüstana səfəri bəzi "i"lərin üzərinə nöqtə qoya bildi. Boltonun Moskvadan sonra məhz Bakıya gəlməsi və burada verdiyi açıqlamalar rəsmi Vaşinqtonun xüsusən də İranla bağlı Azərbaycandan gözləntilərinə əhəmiyyətli işiq saldı. Ağ Ev rəsmisi əsas məramını gizlətmədi də.

Doğrudur, Azərbaycanı ABŞ-ın strateji tərəfdaş ölkəsi adlandıran Bolton bunu da açıq dedi ki, Vaşinqton İrana görə Azərbaycanın zərər görməsini istəmir. Eyni zamanda ümid etdiyini bildirdi ki, elə bir yol seçiləcək ki, həm Azərbaycan böyük ziyanda olmayacaq, həm də ABŞ-ın maraqları təmin olunacaq. Bunun necə baş verəcəyini yaxınlarda, ələlxüsus da gələn həftə Amerikanın Tehrana qarşı yeni və daha sərt sanksiyaları işə düşəndə görə biləcəyik.

Fakt budur ki, Vaşinqtonun Bakıdan gözləntisi var. Bütövlükdə Con Boltonun səfəri ABŞ-ın İran və Rusiya siyasətinə region ölkələrinin hansı yanaşma sərgiləməsi kontekstində müəyyən mənada zondaj xarakteri daşısa da, onun episentridə Azərbaycanın dayandığına şübhə qalmayıb. Təsədüfi deyil ki, Bolton Bakıda belə bir söz də işlətdi: "Azərbaycan bölgədə yeganə dövlətdir ki, həm İran, həm də Rusiya ilə sərbəddir".

Gerçəkdən də regionda ikinci belə ölkə yoxdur. Bu, bir yandan Azərbaycanın üstünlüyü və daşdığı yüksək dəyərin təzahürüdürsə, o biri yandan şübhəsiz ki, təhlükəsizlik baxımından ölkəmiz üçün əlavə məsuliyyət və həssaslıq yaradan, qeyri-adi diqqət tələb edilən məqamdır. Azərbaycanı Amerika üçün sanballı edən sözsüz ki, həm də budur.

Ancaq ABŞ-ın marağı ayrı, Qarabağ boyda problemi olan Azərbaycanın marağı isə ayrı. Bir də ki, Amerika uzaqda, ölkəmizin müstəqilliyinə həmişə qışqanc yanan Rusiya və İran isə lap yaxında, qapımızda. Bu mənada Bakının balanslı kursu, bloklara qoşulmamaq siyasəti indi heç vaxt olmadıqı qədər mühüm önəm kəsb edir. Eyni zamanda bu kurs heç vaxt olmadığı qədər sınaq qarşısındadır. Xüsusən də Boltonun bölgəyə səfərindən sonra belə görünür, Azərbaycan üçün tarazlı xarici siyasət kursunu davam etdirmək asan olmayacaq.

Yəqin ki, yaranmış qəliz vəziyyətdən itkisiz çıxmaq üçün Azərbaycan ilk növbədə qardaş Türkiyə ilə sinxron hərəkət etməli olacaq. Müşahidələr göstərir ki, Bakı üçün qardaş ölkənin də yer aldığı formatların - Bakı-Ankara-Tehran, Bakı-Ankara-Tiflis, habelə Bakı-Tehran-Moskva üçlü

Üçlü formatların açar ölkəsi - Azərbaycan seçimlə üz-üzə

Bakı üçün balanslı kursu qorumaq getdikcə çətinləşir - yeni çağırışlar; Türkiyə ilə ittifaq, yoxsa bloklardan birini seçmək? - Boltonun bölgə səfərinin daha bir pərdəarxası; **tanınmış politoloq**: "Azərbaycanın uzun müddət tərəfsiz qalması imkansız görünür..."

əməkdaşlıq formatlarının önəmi artmaqdadır.

Göründüyü kimi, bu formatların hamısında Azərbaycan açar ölkə qismindədir. Ölkəmizi ABŞ, Qərbi üçün mühüm edən həm də budur. Təbii ki, bu formatların hamısı Azərbaycanın balanslı kursunun vacib tərkib elementləridir.

Yeri gəlmişkən, bu gün - oktyabrın 30-da Türkiyə, Azərbaycan və İranın xarici işlər nazirləri İstanbulda altıncı üçtərəfli görüş keçirəcəklər. Bu barədə Türkiyə Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən məlumat verilib (Report). "Görüş zamanı nazirlər üç ölkə arasında gələcək əməkdaşlıq imkanlarını müzakirə edəcək və regional proseslər ətrafında fikir mübadiləsi aparacaqlar" - bəyanatda deyilir.

Dünən isə İstanbulda Azərbaycan, Türkiyə və Gürcüstan xarici işlər nazirlərinin yeddinci üçtərəfli görüşü keçirilib. Görüşlərdə iştirak etmək üçün Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov artıq Türkiyəyə işgüzar səfərə gəlib.

Üçlü formatlar çərçivəsində reallaşan bu görüşlərin Boltonun region səfərindən dərhal sonraya təsadüf etməsi diqqət çəkir. Sanki "bart qoxusu" verən böyük bir regionda "saat əqrəbləri"nin tutuşdurulması prosesi başlayıb.

Bu da növbəti dəlil-fakt. Belə ki, yaxın günlərdə İran Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargah rəisi, general-mayor Məhəmməd Hüseyn Bagerinin

Bakıya rəsmi səfər edəcəyi məlum olub. Virtualaz.org xəbər verir ki, bu haqda İranın yarırəsmi "Mehr" agentliyi xəbər yayıb.

Xəbərə görə, Məhəmməd Bageri Bakıya Azərbaycan müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənovun dəvəti ilə gəlir. İki gün sürəcək səfər zamanı İranla Azərbaycan arasında hərbi sahədə əməkdaşlıq məsələləri, birgə sərhəd əməkdaşlığı, terrorçuluqla mübarizə və "regional hadisələr" in müzakirə olunacağı gözlənilir.

"Regional hadisələr" deyərək yəqin ki, İran ətrafındakı hərbi təhlükəsizlik mövzusu da nəzərdə tutulur. Bu yerdə xatırladaq ki, ötən həftə Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargah rəisi, general-polkovnik Nəcməddin Sadiqov İsrailə 3 günlük səfər edib. Yeni azərbaycanlı generalın İsrail səfərini də təkcə iki ölkə arasında hərbi əməkdaşlıq kontekstində dəyərləndirmək lazım gəlir.

Bəs global güclərin kəşişən maraqlar zonasında yerləşən Azərbaycan qarşısında duran çağırış-təhdidlərlə bağlı hansı addımlar atmalıdır ki, özünün köklü maraqları zərər görməsin? Bəlkə Rusiya və Belarus kimi, Azərbaycan da Türkiyə ilə ittifaq dövləti yaratsın, yaxud iki qardaş ölkə Rusiya və Ermənistan kimi hərbi ittifaq qursun?

Politoloqların bu yöndə proqnozları maraqlıdır. Məsələn, Türkiyədə yaşayan

tanınmış azərbaycanlı politoloq Toğrul İsmayıl "Yeni Müsavat"a bildirib ki, böyük güclərin maraqları, həmlələri artdıqca, Azərbaycan istəməsə də, istəməsə də, tərəf olmaq məcburiyyətində qalacaq.

Sitat: "Türkiyə ilə Azərbaycan arasında hərbi ittifaqın bağlanmamasının səbəblərindən biri Türkiyənin NATO ölkəsi olmasındadır, digər səbəb Azərbaycanın tarazlı siyasət aparmasıdır. Amma onu da qeyd edim ki, Azərbaycan NATO standartlarına uyğun şəkildə bəzi islahatlar edir. Hər zaman dediyim kimi, hərbi ittifaqdan daha çox iki qardaş dövlətdən ibarət ittifaq dövlətinin qurulması mənə görə, daha məntiqlidir. Çünki bu olarsa, arxasınca hərbi ittifaq da gələ bilər".

Politoloq Azərbaycan üzərinə basqıların olacağını istisna etmir. "Ölkəmiz elə bir regionda etdiyimiz kimi, onun uzun müddət tərəfsiz qalması imkansız görünür. Ətrafdakı böyük güclərin maraqları, həmlələri artdıqca, Azərbaycan istəməsə də, istəməsə də, tərəf olmaq məcburiyyətində qalacaq. Ona görə də yaxın zamanlarda Azərbaycanın Türkiyə ilə ittifaq qurması ehtimalı yüksəkdir. Belə olmasa, yeni Azərbaycan Türkiyə ilə ittifaqa getməyə, qoşulmalı olduğu alternativ birliklər arasında seçim edə bilər", - deyir ekspert qeyd edib.

Necə deyirlər, əlavə şərhə ehtiyac qalmır.

□ **Siyasət şöbəsi,**
"Yeni Müsavat"

Bu həftə ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrlərinin regional növbəti səfəri olacaq. Amerikalı diplomatların Qarabağla bağlı açıqlamaları fonunda, üstəlik, Con Boltonun Ermənistan paytaxtında səsləndirdiyi açıqlamaların məntiqi davamı kimi, işğalçı ölkənin təcridəndən çıxmaq üçün konstruktiv mövqə sərgiləyəcəyi gözlənilsə də, baş nazir səlahiyyətlərini icra edən Nikol Paşinyanın mövqeyi bu gözləntilərin də üstündən xətt çəkdi.

Məlum olduğu kimi, C. Boltonun Ermənistan hakimiyyətini konstruktiv mövqə sərgiləməyə çağırmasının qarşılığında Paşinyan "Con Bolton mənim adımdan danışa bilməz", - deyə bildirib. Bununla da Ermənistanın hökumət başçısı işğalın aradan qaldırılması istiqamətində addımlar atmaq niyyətində olmadığını ortaya qoydu. Bütün bunlardan sonra həmsədrlərin bölgəyə gəlib nəyi müzakirə edəcəyi sual doğurur.

Əslində N. Paşinyanın parlament seçkilərinə iki aydan da az vaxt qaldığı dövrdə Qarabağla bağlı normal mövqə sərgiləyəcəyi mümkünsüzdür. Hazırda o, bütün resurslardan istifadə edir ki, seçkiləri dub kreslosunda möhkəmlənsin. Bu mənada bütün açıqlamaları daxili auditoriyalara, rəqiblərini neytrallaşdırmağa yönəlib.

Reallıq budur ki, N. Paşinyanın bütün cəhdlərinin qarşısını Sərkisyan-Köçeryan koalisiyası kəsib. Oktyabrın 29-da isə Ermənistan parlamenti növbəti dəfə yeni Seçki Məcəlləsini qəbul etməyib. Musavat.com erməni mediasına istinadən xəbər verir ki, yeni qanun layihəsinin lehinə 63 deputat səs verib, 2 nəfər səs əleyhinə çıxıb. Məcəllənin qəbulu üçün daha bir nəfərin ona səs verməsi tələb olunurdu.

Xatırladaq ki, parlament seçkiləri ərəfəsində olan Ermənistan hökuməti israrla yeni Seçki Məcəlləsinin qəbuluna çalışsa da, Respublikaçılar Partiyası bunun əleyhinə çıxır. Konstitusiyaya görə, qanunun qəbulundan ötrü deputatların 3/5 hissəsi ona səs verməliydi. Bundan əvvəlki səsvermədə də Serj Sərkisyanın rəhbərlik etdiyi partiyanın deputatları qanunun qəbuluna imkan verməmişdilər. Faktiki olaraq Sərkisyan Paşinyan hökumətinin, həmçinin parlamentin fəaliyyətini iflic etməkdədir. Onlar bugünkü iclasa qatılmaqdan imtina ediblər.

Bu vəziyyət göstərir ki, hazırkı parlament S. Sərkisyanın və onun arxasındakı qüvvələrin təlimatı ilə işləyir. Məqsəd Paşinyanın hakimiyyətinin uzunömürlü olmasını engəlləməkdir. Belə olan təqdirdə təbii ki, N. Paşinyan üçün Qara-

Paşinyan "Qarabağ klanı" ilə

ÜZ-ÜZƏ - SAVAŞ QIZIŞIR

Müxalifət son günlərini yaşayan parlamentin fəaliyyətini iflic etdi; **ekspertlərdən Ermənistandakı seçkiöncəsi durum və Qarabağ ətrafındakı vəziyyətlə bağlı ilginç şərhlər: "ABŞ Ermənistanın Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonları azad etməsini istəyir..."**

bağ tənzimlənməsi aktual mövzu ola bilməz. Elə R. Köçeryanın son açıqlamaları da Paşinyanın ağır durumla üz-büz olduğunu təsdiqləyir.

"Mən Ermənistanda növbədənənar seçkilərin təyin olunması kimi bir məzhəkənin oynanılacağına şübhə etmirdim". Musavat.com xəbər verir ki, bu sözlər Ermənistanın keçmiş prezidenti Robert Köçeryanın Rusiyanın lenta.ru saytına verdiyi müsahibədə səsləndirilib. Köçeryanın fikrincə, bütün bunlar Paşinyanın təzyiqləri və digər siyasi qüvvələrin ona qarşı dirənməkdə iradə nümayiş etdirməməsi nəticəsində baş verib.

Keçmiş prezident bundan sonra Ermənistanda bir adamın hökm edəcəyi birparityalı parlamentin bərqərar olacağını söyləyib: "Bu, uzunmüddətli perspektivdə sabitliyi təmin edə bilməz. Parlamentdəki partiyalar hələ bu ssenariyə hazır olmadıqlarını bəyan edir. Lakin bütün bunlar Paşinyanın əlindəki mobil resurslar vasitəsilə baş verir. Siyasi partiyalar

seçkiyə hazır olmadıqları üçün onun nəticələrini indidən proqnozlaşdırmaq mümkündür".

"Bu gün Ermənistandakı elektorat eyforiya vəziyyətindədir və heç bir predmet diskussiyasına hazır deyil. Bu isə doğru olmayan qərarların qəbul edilməsi riskini artırır" - Köçeryan bildirib.

Köçeryan bu sözləri ilə Paşinyanın arxasında kütləvi dəstəyini olduğunu etiraf edib: "Bu kütlə situasiyanın inkişafı nəticəsində tamamilə başqa bir məfhuma dönüşüb. İndi həmin kütlə yeni hakimiyyətin güclü müdafiəçisinə çevrilib, çünki bu iqtidarı özünün məhsulu hesab edir. Bu, obyektiv reallıqdır və bununla hesablaşmaq lazım gələcək".

Köçeryan Paşinyanın təmsil etdiyi siyasi qüvvənin nə daxili, nə də xarici siyasətdə hansısa ideologiyaya söykənmədiyini qeyd edərək bunun əvvəl-axır siyasi inhisara gətirib çıxaracağını qeyd edib: "Seçkilərin gedişində çətin ki, ölkə idarəçiliyinin prinsipləri və mexanizmləri, iqtisad-

Qarabağ məsələsinə də toxunub və baş nazir Nikol Paşinyanı tənqid edib. "Hesab edirəm ki, erməni tərəfi Qarabağla dair kompleksli və bütöv bir mövqə işləyib hazırlamalıdır. Lakin hazırkı situasiyada bu yoxdur. Yalnız münaqişənin nizamlanması ilə əlaqədar müxtəlif elementlər üzrə qırıq-qırıq mövqelər səslənir, o qədər..." - Köçeryan bildirib. O, bu məsələdə Nikol Paşinyanı günahkar sayıb: "O bilir ki, bu olduqca həssas məsələdir. Bezi bəyanatlarında mən onun problemdən uzaqlaşmaq və bütün yükü Qarabağın (qondarma "DQR" nəzərdə tutulur) üzərinə atmaq istədiyini seziyəm. Lakin bu alınmaz. Ermənistan bu münaqişəyə o dərəcədə daxil olub ki, artıq qaçmaq mümkün deyil. Heç kim, nə həmsədr, nə də

Dedi ki, Ermənistan sülh və inkişaf istəyirsə, Qarabağ məsələsini həll etməlidir. Bolton onu da dedi ki, Ermənistan Rusiyadan silah alınmasına göz gəzdirməli və İranla münasibətlərdə ehtiyatlı olmalıdır. Bu açıqlamalar Paşinyanın xoşuna gəlməyib. Bu, o deməkdir ki, Paşinyanın Vaşinqtona olan ümidləri puça çıxdı. Paşinyan düşünürdü ki, Vaşinqton onu Rusiyanın təzyiqlərindən qoruyacaq. Ancaq Vaşinqton emissarı Paşinyanı anlatmağa çalışır ki, onu qorumaq şərtlərini yerinə yetirməlidir. Ermənistanın hakim partiyası anlayır ki, erkən parlament seçkisində məğlub olacaq. Ona görə də Paşinyana sona qədər müqavimət göstərmək istəyir. Ancaq bütün hallarda Respublika Partiyası məğlubiyyətdən yaxa qurtara

beynəlxalq birlik bunu ciddi qəbul etməz".

*****

Azərbaycanlı ekspertlər "Yeni Müsavat"a Ermənistandakı durumu şərh etdilər və Qarabağla bağlı gözləntilərini bölüşdülər.

Ermənşünas alim Qafar Çaxmaqlı "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Ermənistan parlamentinin fəaliyyətinin iflic halı salınması gözlənilən idi: "Əvvəlcədən məlum idi ki, Sərkisyan və Köçeryan tərəfdarları dirəniş göstərəcəklər. Boykot onlar üçün ən məqbul yoldur. Onsuz da Paşinyan seçiləcək. Bu qüvvələr özlərini Paşinyanın mübarizəyə hazırlayırlar". **Ekspert bildirdi ki, indiki halda Amerika bu proseslərə təsir etmək imkanına malik deyil:** "Paşinyan bütün bunları bildiyindən yekə-yekə danışır. Paşinyan Rusiyanın bu məsələlərdə rolunu bilir və Boltonun söylədiklərini guya ki, vecinə almır".

Qarabağ məsələsinə gəlirdə, Q.Çaxmaqlı özünü bildirdi: "Ermənistanda hakimiyyətdə kim olur-olsun dəyişməz mövqə var. Bu isə Qarabağın son nəticədə Ermənistanla de-yure birləşdirilməsidir. Paşinyan əslində Amerikaya mesaj verir. Bunu seçkilərə hesablanmış mövqə də saymaq olar və Paşinyan üçün seçki önəmli məsələdir".

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu isə bildirdi ki, Ermənistanın baş nazir əvəzi Nikol Paşinyan ABŞ prezidentinin milli təhlükəsizlik müşaviri Con Boltonun İrəvanda açıq-aşkar narazı qalıb: "Bu, əsassız deyil. Çünki Bolton İrəvanda ciddi mesajlar verdi.

bilməyəcək. Paşinyan küçənin dəstəyi ilə erkən parlament seçkisində nail olacaq və bu seçkidə böyük səs çoxluğu qazanacaq".

Ekspert bildirdi ki, ABŞ diplomatları Ermənistanın Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonları azad etməsini istəyirlər: "Ümumiyyətlə, Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonların boşaldılması həmişə müzakirə predmeti olub. Bunu Ermənistan siyasətçiləri də etiraf edirlər. Məsələn, Ermənistanın ikinci prezidenti Robert Köçeryan son müsahibəsində dedi ki, bütün görüşlərdə vasitəçilər ondan Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonları azad etməyi tələb edirdilər. "Minsk Qrupunun bütün həmsədrlərinin mövqeyi belədir ki, konkret ərazilər danışıqların predmetidir və qaytarılmalıdır. Bu, reallıqdır". Bu, Robert Köçeryanın cümləsidir. Köçeryan həm də onu dedi ki, İrəvan öz mövqeyini dəqiqləşdirməlidir. Köçeryana görə, erməni cəmiyyətində belə bir fikir formalaşmış ki, hansısa ərazini güzəştə getmək olmaz. Köçeryan onu da dedi ki, nəticələrə görə Ermənistan hakimiyyəti məsuliyyət daşıyacaq. Köçeryanın iki məqsədi var. Onun birinci məqsədi erməni cəmiyyətini Qarabağ danışıqlarının detalları haqqında məlumatlandırmaqdır. Onun ikinci məqsədi hazırkı baş nazir Nikol Paşinyanın mövqelərini zəiflətməkdir. Çünki Paşinyan parlament seçkisindən sonra Qarabağla bağlı danışıqlarda iştirak etməyəcək. Köçeryan erməni cəmiyyətinə mesaj göndərir ki, Paşinyan Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonların azad olunması mövzusunda müzakirə etmək məcburiyyətindədir".

□ **Elşad PAŞASOY,**
"Yeni Müsavat"

Köçeryan müsahibəsində

O ktyabrın 28-də Gürcüstanda prezident seçkiləri keçirildi. İlk turun nəticələrinə əsasən, müstəqil namizəd Salome Zurabişvili 38,64%, sabiq prezident Mixail Saakaşvilinin qurucusu olduğu Vahid Milli Hərəkət Partiyasının namizədi Qriqol Vaşadze 37,74% səs toplayaraq ikinci tura keçiblər.

Seçkilərdə məğlub olduğu etiraf edən müxalif Avropalı Gürcüstan Partiyasının prezidentliyə namizədi David Bakradze 10,99% səsle üçüncü, Gürcüstan Leyboristləri Partiyasının lideri Şalva Natelaşvili 3,76% səsle dördüncüdür. Beşinci yerdə Azad Demokratlar Partiyasından namizəd David Uşupaşvili və "Qırçı" Partiyasının namizədi Zurab Caparidze qərarlaşıb. Onların hər biri seçicilərin 2,26% səsini toplayıb.

Nəticələrdən dərhal sonra D.Bakradze ikinci turda Q.Vaşadzeni dəstəkləyəcəyini bəyan edib. Bu da diqqətləri Vaşadzenin üzərinə cəmləyib. Çünki artıq onun 48% səsi var ki, bu da qələbənin bir addımında olmaq anlamına gəlir.

Budəfəki seçkilər xalqın birbaşa səsverməsi yolu ilə keçirilən son seçkilər olub. 2023-cü ildən etibarən Gürcüstan prezidentini xalq yox, 300 nəfərdən ibarət xüsusi nümayəndələr seçəcək.

Gürcüstanda prezident seçkilərinin ikinci turu 2 dekabrından gec olmayaraq keçiriləcək.

Seçkiləri müşahidə etmiş beynəlxalq müşahidə missiyası ilkin rəyini açıqlayıb.

"Report"un Gürcüstan bürosu xəbər verir ki, müşahidə missiyası qonşu ölkədəki seçkiləri azad və şəffaf qiymətləndirib.

Beynəlxalq müşahidə missiyasına ATƏT, AŞ PA, NATO Parlament Assambleyası və Avropa Parlamentinin nümayəndələri daxildir.

ATƏT-in xüsusi koordinatoru Kristian Vigenin deyib ki, Gürcüstanda prezident seçkiləri azad şəkildə keçirilib: "Seçicilər azad formada fikirlərini ifadə ediblər. Gürcüstan prezident seçkiləri ilə demokratiyaya sadıqlığını nümayiş etdirdi. Ümid edirik ki, gürcüstanlılar seçkilərin ikinci turunda fəal iştirak edəcək və nəticələr xalqın iradəsini əks etdirəcək".

NATO PA-nın nümayəndə heyətinin rəhbəri Rasa Yuknyaviçene seçkilərlə bağlı qeydə alınan bəzi nöqsanları açıqlayıb: "Seçkilər zamanı inzibati resurslardan istifadə, texniki namizədlərin olduğunu müşahidə etdik. Biz Gürcüstanda yeni neqativ hal izlədik ki, bu da QHT-lərə qarşı təzyiq və hücumlar oldu. Gürcüstanda ilk dəfə olaraq prezident seçkilərinin ikinci turu olacaq. Ümid edirik ki, bu nöqsanlar aradan qaldırılacaq".

Gürcüstanın azərbaycanlı vətəndaşlarının əksəriyyəti prezident seçkilərində hakim Gürcü Arzusu Partiyasının dəstəklədiyi müstəqil namizəd Salome Zurabişviliyə səs verib.

"Report"un yerli bürosunun verdiyi xəbərə görə, bu, Gürcüstan Mərkəzi Seçki Komissiyası (MSK) məlumatlarına əks olunub.

Azərbaycanlıların yığcam yaşadığı Qardabani rayonunda 63 seçki məntəqəsi üzrə keçirilmiş səsvermənin nəticələrinə əsasən, Salome Zurabişvili 40,23%, Vahid Milli Hərəkət Partiyasının namizədi Qriqol Vaşadze isə 42,63% səs toplayıb.

Bunu modern.az saytına açıqlamasında Gürcüstan parlamentinin erməni əsilli deputatı, "Gürcü Arzusu" Partiyasının üzvü Samvel Manukyan deyib: "Proqnoz verməyi heç vaxt sevməmişəm. Amma

toplayıblar.

"Samtsxe-Cavaxetiya bölgəsində yaşayan ermənilər Salome Zurabişviliyə dəstəkləyir".

Bunu modern.az saytına açıqlamasında Gürcüstan parlamentinin erməni əsilli deputatı, "Gürcü Arzusu" Partiyasının üzvü Samvel Manukyan deyib: "Proqnoz verməyi heç vaxt sevməmişəm. Amma

yib ki, dünənki seçkilərin nəticələri Saakaşvilinin Gürcüstanda qayıdışını sürətləndirəcək: "Qriqol Vaşadzenin prezident seçilməsi Saakaşvilinin Gürcüstanda qayıdışını sürətləndirəcək. Saakaşvili artıq Gürcüstanla yaxınlaşır. Proseslər ona doğru gedir. Ola bilsin ki, o, sabah da Gürcüstanla gəlsin. Artıq Saakaşvili üçün təhlükə yoxdur. Nə "Gürcü arzusu"

çeyini ortaya qoymuşdu. Hətta kampaniyanın əvvəlində iqtidarın dəstəklədiyi bitərəf namizəd Salome Zurabişvilinin reytingi xeyli aşağı idi, ikinci tura müxalifətə namizədləri Qriqol Vaşadze ilə David Bakradzenin çıxma biləcəyi ehtimalından danışırdı. Günlər, həftələr keçdikcə iqtidar dəstəyi, inzibati resurs öz işini gördü və xanım Zurabişvilinin nüfuzu bir

narazı olan təbəqələrdir və onların ikinci turda müxalifət təmsilçisinə dəstək verməsi daha gözləniləndir. İkincisi, Zurabişvili ölkədə populyar, sevilən sima deyək, əksinə, bəzi fikirlərinə görə antireytingi yüksəkdir. O, 2008-ci il müharibəsində Saakaşvilini, yeni əslində öz ölkəsini ittiham edib. Bundan başqa, Fransada doğulub böyümüş xanım namizəd öz dilini

Gürcüstan tarixi dəyişiklik astanasında -

Saakaşvili ölkəsinə yaxınlaşır...

Şahin Cəfəri: "Vaşadzenin əlavə səs cəlb etmək imkanları daha genişdir"

Salome Zurabişvili

Marneuli rayonunda isə 90 seçki məntəqəsi üzrə səsvermənin nəticələrinə görə, S.Zurabişvili 47,79%, Q.Vaşadze isə 39,05% səs əldə edib.

S. Zurabişviliyə ən çox səs Bolnisi rayonunda verilib. Xanım namizəd rayonun 62 seçki məntəqəsi üzrə 59,18% səs qazanıb. Q.Vaşadzenin topladığı səs isə 31,45% təşkil edib.

Dmanisi rayonunda 50 seçki məntəqəsində S.Zurabişvili 48,43% səsle Q.Vaşadzeni (39,71%) üstələyib.

Qardabanidəki səsler Saakaşvilini sevindirib.

Sosial şəbəkələrdə Saakaşvilinin səsvermənin nəticələrini elan etməsinin videosu yayımlanıb.

Saakaşvili bu bölgədə yaşayanlara Azərbaycan dilində minnətdarlıq edib: "Çox sağ ol, Azərbaycan. Siz mənim dostsunuz!"

Gürcüstanda prezident seçkiləri üzrə bu ölkənin Azərbaycanlı sərfliliyində yaradılan iki seçki məntəqəsi üzrə səsler sayılıb. Modern.az "Report"a istinadən xəbər verir ki, nəticələrə əsasən, Vahid Milli Hərəkət Partiyasının namizədi Qriqol Vaşadze daha çox səs qazanıb.

Gürcüstanın MSK-nın rəsmi saytında yerləşdirilmiş protokollara əsasən, Bakıdakı 5 sayılı seçki məntəqəsində Q.Vaşadzeyə 36, Salome Zurabişviliyə isə 12 səs verilib. Altı sayılı seçki məntəqəsində isə Q.Vaşadze və S.Zurabişvili müvafiq olaraq 17 və 14 səs

Qriqol Vaşadze

Samtsxe-Cavaxetiya bölgəsində dəstəklədiyimiz namizəd - Salome Zurabişvili qalib gəldi. Ümid edirik ikinci turda da o, bizim regionda inamlı qələbə qazanacaq".

Deputat Cavaxetiya bölgəsində xırda qanun pozuntularının olduğunu etiraf edib və Vahid Milli Hərəkət Partiyasını tənqid etdi: "Bölgəmizdə 1-2 qanun pozuntusu olub. Amma ümumilikdə, hər şey yaxşı keçdi. Vahid Milli Hərəkət Partiyasından olan müşahidəçilərin də sayı çox idi. Nəse pozuntu tapmaq arzusunda idilər amma istəkləri baş tutmadı. 10 gün idi ki, tənqibat arxasında idilər".

Seçkinin nəticələri ətrafındakı müzakirələr ən çox Saakaşvili ilə bağlıdır. Onun bu seçkilərdə parlaq qələbə qazandığını əminliklə söyləmək olar. İkinci tura keçən Q.Vaşadze və üçüncü yeri tutan D.Bakradze Mişanın namizədləri sayılırdı və onların toplanmış səs faizi 48-dir. Mişanın ölkəsinə qayıtma xəbərləri gerçəkləşmək üzrədir. İkinci turda əsas favorit sayılan və Mişanın namizədi olan Q.Vaşadze qalib gələrsə, sabiq prezidentin üzərindəki cinayət işi ləğv olunacaq, eyni zamanda ölkəyə girişi yasaqlanan qərar aradan qaldırılacaq.

Gürcüstanın müxalifətə olan Vahid Milli Hərəkət Partiyasının üzvü, azərbaycanlı deputat Azər Süleymanov modern.az-a açıqlamasında de-

David Bakradze

Partiyası, nə də kriminal İvanşvili onun Gürcüstanla gəlişinə mane ola bilər".

Azər Süleymanov bildirib ki, hər bir Gürcüstan vətəndaşı Saakaşvilinin gəlişini səbirsizliklə gözləyir: "Hər bir azərbaycanlının evində Saakaşvili üçün bir otaq var. 100 minlərlə azərbaycanlı onu qorumağa hazırdır. Hər bir gürcü vətəndaşı tikəsini Saakaşvili ilə bölmək istəyir. Saakaşvili hər zaman Gürcüstanla gəlmək arzusunda olub. Yeni Gürcüstan onun əli ilə qurulub. 7 pəncəyə görə ona cinayət işi açıldı. Amma Gürcüstan dövlətini dağıtdılar və ölkəni 1990-cı illərə qaytardılar. Gürcüstanı marixuana, narkotika dövlətinə çevirdilər. Belə ölkədə kimsə yaşamaz. İnsanlar sabaha olan ümidlərini itirmişdilər. Amma dünənki seçkilərdə polisler belə bizə qoşuldu. MSK-nın göstəricilərinə görə, yanm səs faizi ilə biz geri qalmışıq. Ümumi səslerin 38 faizini Salome Zuravaşvili, 37,5 faizini isə Qriqol Vaşadze toplayıb. O da nəyə görədir. Hansı ki, elimiz çatmayan bölgələr var, orada "Gürcü arzusu" çirkin oyunlar həyata keçirərək, saxta yollarla, zorla Salomeyə səs alıblar".

Əslən Gürcüstandan olan politoloq Şahin Cəfəri "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, seçkilərin nəticələri həm gözlənilən, həm də müəyyən mənada gözlənilməz oldu: "O baxımdan gözlənilən oldu ki, seçki ərəfəsində keçirilən rəy sorğuları açıq favorit olmadığını və qalibin ikinci turda müəyyənleş-

qəder artdı. Nəticələr o baxımdan gözlənilməz oldu ki, "Gürcü Arzusu"nun ikinci turu bu cür asanlıqla qəbulanacağı ehtimal edilmirdi, hətta səsvermə günü müxalifətçilər xeyli pozuntu qeydə almışdılar və bildirdilər ki, Bidzina İvanşvili Zurabişvilini ilk turda seçdirməyə çalışır. Bu qorxular özünü doğrultmadı və qeydə alınan pozuntuların da nəticələrinə ciddi təsir etmədiyi anlaşıldı. Bakradzenin əldə etdiyi nəticə də sürpriz deyil. Onun yanında geri qaldığı kampaniyanın sonlarında aydın olmuşdu. Son 6-7 ildə olduğu kimi, mübarizə yenə də "Gürcü Arzusu" ilə Vahid Milli Hərəkətin ikili rəqabətinə çevrildi. İkinci tur öncəsi Vaşadzenin daha şanslı olduğunu düşünürəm. Onun qələbə üçün lazım olan rezerv səs imkanları daha çoxdur. Artıq 11% səs almış Bakradze 2-ci turda Vaşadzeni dəstəkləyəcəklərini açıqlayıb. Digər namizəd, 2,2% səs toplanmış David Uşupaşvilinin də analoji qərar verəcəyi gözlənilir. Bu iki namizədin 13,3%-i kifayət edir ki, Vaşadze qələbəsini elan etsin. Lakin siyasət riyaziyyat deyil, burada 1+1 2 etməyə də bilər, təminat yoxdur ki, Bakradze və Uşupaşvilinin bütün seçiciləri Vaşadzeyə səs verəcəklər. Bu baxımdan mən inanıram ki, Vaşadzeni dəstəkləyən "Güc birlikdədir" bloku digər namizədlərlə də danışıqlara başlayaraq müxalifətin böyük koalisiyasını formalaşdırmağa çalışacaq. 3,7% səs yığmış Şalva Natelaşvili, 2,2% səsi olan Zurab Caparidze və 1,3% səs almış Kaxa Kukava ilə də danışıqlar aparılacaq və Vaşadze onların seçicilərinə də xitab edəcək. Şübhə yoxdur ki, "Gürcü Arzusu" və şəxsən xanım Zurabişvili də digər namizədlərlə iş aparıb, onların seçicilərinə öz tərəfinə çəkməyə çalışacaq. Amma Vaşadzenin əlavə səs cəlb etmək imkanları daha genişdir. Əvvəla, müxalifətçi namizədlərə səs verən vətəndaşlar hakimiyyətdən

yaxşı bilmir, bu amilin də seçicilərin rəyinə müəyyən təsiri var. İvanşvili asanlıqla yelkənləri endirən lider tipi deyil. Əminəm ki, o, dəstəklədiyi namizədin qələbəsi üçün bütün gücünü səfərbər edəcək. İvanşvili-nin maddi imkanları ilə hökumətin gücü xanım Zurabişvilinin çatışmazlıqlarını kompensasiya edə bilər. Amma bu, qələbə üçün yetərli olacaqmı? Mən şəxsən ilk turda olduğu kimi, ədalətli seçki keçiriləcəyi təqdirdə, Vaşadzeni daha şanslı görürəm. Gürcüstanda prezident, baş nazir vəzifələrinə kim gəlsə-gəlsin, bundan sonra ölkənin xarici siyasətində radikal dəyişiklik gözlənilmir. Bu isə o deməkdir ki, Azərbaycanla münasibətlərin də dəyişəcəyini gözləmək lazım deyil. Kim seçilsə seçilsin, münasibətlərin hazırkı səviyyəsi qorunacaq, hətta inkişaf etdiriləcək. Həm Zurabişvili, həm də Vaşadze vaxtilə xarici işlər naziri vəzifəsini tutublar. Onlar Azərbaycanın Gürcüstan üçün önəmini daha yaxşı dərk edirlər. Hər iki ölkənin bir-birinə ehtiyacı var. Gürcüstan parlament tipli respublikadır və prezidentin səlahiyyətləri məhduddur. İcra hakimiyyətini baş nazir həyata keçirir. Amma bununla yanaşı, prezident institutu da önəmlidir. Prezidentin əfv, vətəndaşlıq vermək kimi səlahiyyətləri var. Vaşadze seçilsə, barəsində məhkəmə hökmləri olan Saakaşvili və hazırda həbsdə yatmaqda olan baş nazir Babo Mərabişvili əfv olunacaq. Bundan başqa, Saakaşvilinin vətəndaşlığı bərpa ediləcək, beləliklə, onun vətənə dönüşü üçün şərait yaranacaq. Təbii ki, hökumət və parlament çoxluğu buna əngəl olmağa çalışacaq, nəticədə ölkədə siyasi hərərat yüksələcək".

Politoloq onu da qeyd etdi ki, prezident seçkilərində müxalifətin qələbəsi ölkədə siyasi vəziyyətin dəyişməsi anlamına gələcək: "Müxalifətin populyarlığı, maliyyə qaynaqları artacaq, sıraları genişlənəcək və 2020-ci il parlament seçkiləri ərəfəsində psixoloji üstünlük onun əlinə keçəcək. Rusiyanın Gürcüstan siyasətinə müəyyən təsir imkanları var, amma bunu şifirtmək doğru deyil. Qərbin təsir gücü daha çoxdur və 28 oktyabr seçkiləri bunu bir daha göstərdi. "Gürcü Arzusu"nun seçkiyə öz namizədi ilə qatılmaması məhz Qərbin tövsiyəsi idi".

□ Cavansir ABBASLI, "Yeni Müsavat"

Səudiyyə Ərəbistanından olan jurnalist Camal Qaşıqçının oğlu Salah bin Qaşıqçı ABŞ-a gedib. Bu barədə yayılan məlumatda Salahın harada olduğu qeyd olunmur. Ancaq ehtimal olunur ki, öldürüldüyü iddia olunan jurnalistin oğlunu ABŞ hökuməti dəvət edib.

Xatırladaq ki, "Vaşinqton Post" qəzetinin yazarı Camal Qaşıqçı oktyabrın 2-də Səudiyyə Ərəbistanının İstanbul konsulluğuna daxil olub. Ancaq sonra oradan çıxmıyıb. Daha sonra mediada Qaşıqçının öldürüldüyü, daha sonra isə doğranıb parçalara ayrıldığı xəbərləri yayılıb. Bundan sonra Qaşıqçının yoxa çıxması ilə bağlı Türkiyədə istintaq başlanılıb. ABŞ xəfiyyəsi, eləcə də Səudiyyə Ərəbistanından göndərilmiş istintaq qrupu cinayət işini araşdırıb. Ərəbistan hökuməti isə yalnız iki həftədən sonra Qaşıqçının konsulluqda dindirilmə zamanı baş verən qarşıdurmada öldüyünü etiraf edib. Lakin hələlik istintaq jurnalistin cəsədini tapa bilməyib.

Ər-Riyadın Qaşıqçı işini etiraf etməsindən sonra jurnalistin oğlu kral sarayına dəvət edilib və kralla, eləcə də qətlə sifariş verdiyi deyilən vəliəhd-şahzadə Məhəmməd bin Salmanla görüşüb, başsağlığını qəbul edib. Bəzi media orqanları isə oğul Qaşıqçının saraya məcburi gətirildiyini iddia edir.

O da məlum olub ki, ilk vaxtlarda oğul Qaşıqçının ölkədən çıxışına qadağa qoyulub. Salah Qaşıqçı həm də ABŞ vətəndaşıdır. Ötən həftənin çərşənbə axşamı Səudiyyə Ərəbistanı kralı Salman və vəliəhdə görüşdən sonra onun pasportuna qoyulmuş qadağa aradan qaldırılıb.

ABŞ Dövlət Departamenti-nin bildirdiyinə görə, dövlət katibi

Qaşıqçı cinayəti böyük pullarla "yuyuldu"

Ölən və öldürən ərəb olsa da, bu cinayətin qazananı böyük ölkələr oldu

Mayk Pompeo səfər qadağasını aradan qaldırılmasını məmnunluq hissi ilə qarşılayıb. Pompeo səudiyyəli Saleh Xaşuqçının ölkəni tərk etməsinə icazə verməyə çağırırdı.

Səudiyyə Ərəbistanı hakimiyyəti artıq Qaşıqçı işi ilə əlaqədar 18 nəfərin həbs olunduğunu bəyan edib. Ancaq Türkiyə prezidentinin şübhəli cinayətin baş verdiyi ölkədə, yeni Türkiyədə mühakimə olunması ilə bağlı çağırışını Krallıq rədd edib. Rəsmi Ankara Qaşıqçının qətlinin Ərəbistan hakimiyyəti tərəfindən ve-

rildiyinə işarə edib. Ancaq ABŞ prezidenti Donald Tramp deyib ki, hadisəyə görə başlıca məsuliyyəti ölkənin de-fakto lideri, vəliəhd Məhəmməd bin Salman daşıyır. Lakin buna baxmayaraq, Tramp Səudiyyə Ərəbistanı ilə əlaqələrin davam etdirilməsində maraqlı olduqlarını qeyd edib.

Qaşıqçı cinayətindən 1 aya yaxın vaxt keçməsinə baxmayaraq demək olar ki, hər gün bu barədə yeni məlumatlar yayılmaqdadır. Bu günlərdə Britaniya mətbuatı iddia edib ki, Böyük Britaniyanın xarici kəşfiyyat xidməti

Mİ-6 jurnalist Camal Qaşıqçının Səudiyyə Ərəbistanının xüsusi xidmət orqanı tərəfindən qaçırılma planları barədə əvvəldən məlumatları olub. Hətta britaniyalılar səudiyyəli həmkarlarını bu fikirdən vaz keçirməyə çalışsalar da, onların səsləri eşidilməyib.

Qəzetin yazdığına görə, Qaşıqçının oğurlanması fikri "kralın ətrafından bir nəfərdən" gəlib, lakin onun Məhəmməd bin Salman olduğu bilinmir.

Qaşıqçıya yaxın isimlərdən birinin söylədiyinə görə, o, bu yaxınlarda Səudiyyə Ərəbistanının Yəmənə kimyəvi silah tətbiq ediyinə dair faktları açıqlamalı imiş.

Məqalədə yazıldığına görə, Səudiyyə Ərəbistanının xarici kəşfiyyat qrupunun (GİP) İstanbula hərəkət etməsindən xəbər tutan britaniyalılar onları yolda geri dönməyə çağırıb. Jurnalist britaniyalı qaynaqdan Londonu nə üçün bu barədə Türkiyəyə daxil olmaqla, 5 ölkənin xüsusi xidmət orqanlarının xəbərdar etmədiyini soruşub.

Həmin mənbə "belə qərar qəbul olundu ki, biz əlimizdən gələni etdik", deməklə kifayətlənib.

Henri Cekson analitik mər-

kezinin eksperti Tom Uilson britaniyalıların hərəkətlərinə ayrı cür haqq qazandırmışa çalışıb. Onun sözlərinə görə, Camal Qaşıqçı, sadəcə, jurnalist olmayıb, həm də Səudiyyə Ərəbistanının kəşfiyyat xidmətinin keçmiş rəhbərinə yaxın imiş. Tom Uilson Qaşıqçının radikal islamçı, hətta "Müsəlman qardaşları" təşkilatının üzvü olduğunu iddia edib. "Mümkün deyil ki, onu, sadəcə, jurnalist fəaliyyətinə görə öldürsünlər, əsl həqiqət olduqca mü-rəkkəbdir", - Uilson deyib.

Maraqlıdır ki, hadisədən bir neçə gün sonra ABŞ mətbuatı Qaşıqçı işi, yəni jurnalistin öldürülməyi ilə bağlı ABŞ kəşfiyyatında məlumat olduğunu yazıb.

Hətta o da bildirilib ki, xüsusi xidmət orqanları konsulluq binasını dinləyib və jurnalistin dindirilməsi və daha sonra qətlə yetirilməsinin səs yazısını qeydə alıb. Lakin bütün bunlar məlum olduğu halda hadisə ilə birbaşa bağlılığı və təsir imkanını olan 3 böyük dövlət işə qarışmaq istəməyib. Üstəlik, bütün bunların fonunda Ərəbistan hakimiyyəti yalnız iki həftədən sonra, Türkiyə hökumətinin təzyiqlərindən sonra qətlə ETİRAF EDİB. Halbuki buna qədər Amerika kəşfiyyatında qətlə bağlı məlumatların olduğu, hətta dəqiq faktların olduğu yazılırdı. Üstəlik, dövlət katibi Pompeo da Ərəbistan səfər edib kral və vəliəhdə görüşmüşdü.

Maraqlıdır ki, boykot çağırış-

larına baxmayaraq, ötən həftə Səudiyyə Ərəbistanının paytaxtı Ər-Riyadda təşkil olunan və "Çöl Davosu" adı verilən "Gələcəyə Sermayə Təşəbbüsləri" (Future Investment Initiative) adlı forum baş tutub. Halbuki buna qədər bir çox şirkətlər bu tədbirə qatılmaqdan imtina etmişdi. Ancaq buna baxmayaraq, necə deyərlər, tamah güc gəlib. Forumda Səudiyyə Ərəbistanının təklif etdiyi cazibəli layihələr Camal Qaşıqçı cinayətini müəyyən qədər unutturub. Səudiyyə Ərəbistanı hakimiyyəti artıq müxtəlif şirkətlərə 56 milyard dollar çatan anlaşmalar təklif edib.

Öncə Səudiyyə Ərəbistanının "Aramco" neft şirkəti 34 milyard dollar həcmində sazış imza atıb. Şahzadə Məhəmməd bin Salman başda "Total" olmaqla, Fransa şirkətləri ilə 12 milyard dollarlıq müqavilənin imzalanması üçün danışıqları başa çatdırıb. Forumda Rusiya və Çin heyətlərinin aktivliyi xüsusi diqqət çəkib. Rusiyanın ərəblərdən 5 milyard dollar qopardığı bildirilir. Ruslar hətta Ermitaj muzeyinin Səudiyyə Ərəbistanındakı filialının açılması barədə razılığa gəliblər. Belə görünür ki, bu səfərlər böyük pullar jurnalistin cinayətinin ört-basdır edib. Maraqlıdır ki, ölən və öldürən ərəb olsa da, bu cinayətin qazananı böyük ölkələr oldu. Hər zaman olduğu kimi.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU, "Yeni Məsəvat"**

Müxalifət partiyalarına üzv olmaq istəyən yoxdur

Gənclər bu düşərgədə siyasi perspektiv görmür, yoxsa...

Öncələr Azərbaycanda siyasi aktiv insanlar, əsasən də gənclər gələcək siyasi karyeralarını qurmağı hədəfləyərək tanınmış müxalifət partiyalarına üzv olurdular. Son illərdə müxalifətin əvvəlki imkanları bəllidir ki, azalıb. Bəs belə vəziyyətdə müxalifət partiyalarına gənclər üzv olurlarmı? Müraçilər olursu və ya az olursa, burada gənclərin passivliyi, siyasətə marağının azalması, yoxsa müxalifətə inamsızlıq rol oynayır?

VİP sədri Əli Əliyev bildirdi ki, gənclər cəmiyyətin enerjili, passionar və dinamik təbəqəsidir. Bu cəmiyyət seqmenti həyat yolunda seçim etmək məcburiyyətindədir. Məhz gənclik yaşlarında edilmiş seçim gələcək həyat yolunu müəyyən edir: "Azərbaycan reallığında valideynlərin bu işdə müdaxiləsi də az olmur. Buna da normal yanaşmaq lazımdır. Ailə institutu cəmiyyətimizin təməl nüvəsidir. Siyasət təhlükə mənbəyi olduqda, karyeranın əvvəli deyil, sonu mahiyyəti daşdığına, nə də onlara yol göstərən siyasi seçim, həyat yolunu seçmirlər. Bu ba-

xımdan son dövrlər siyasətə gənclərin gəlişi seyrəkdir. Onlar daha ehtiyatlıdır. Bu da başa düşüləndir.

Bizim partiya da gənclər var, gəliş də var. Ancaq onları yuxarıda dediklərimiz səbəbindən gizlətməyə çalışırıq. Bizim taktikamız fərqlidir. Biz gənclərimizi qorumağa, təhsillərini davam etdirməyi və həbslərdən hiyf etməyi tərcih edirik. Ancaq gənclərin si-

yasətdən süni uzaqlaşdırılmasının müsbət tərəfi yoxdur. Siyasətə gəlməkdən çəkinən gənclik enerjisini və daxili əqli tələbatını təmin etmək üçün dini cərəyanlara yön alırlar. Bu isə demokratik prinsiplərin cəmiyyətdə devalvasiyasına, dini hərəkatların güclənməsinə gətirir".

ADP sədrinin müavini Təliyev Əliyev isə bildirdi ki, son illər müxalifət partiyalarına insanların,

xüsusilə gənclərin üzv olmasının azalmasının bir çox səbəbləri var: "Ən başlıca səbəblərdən biri odur ki, ölkədə müxalifət partiyalarının fəaliyyətinə normal şərait yaradılmayıb. Demək olar ki, müxalifət partiyalarının fəaliyyəti minimuma endirilib. Müxalif siyasi partiyaların istər yerli, istərsə də digər dövlət orqanlarında təmsilçiliyi yoxdur. Normal cəmiyyətlərdə siyasi partiya bir siyasi insti-

tut olmaqla cəmiyyət üzvlərinin siyasi baxımdan maarifləndirilməsində, onların dövlət idarəçiliyi üçün bir kadr olaraq yetişdirilməsində və seçkililə dövlət orqanlarına seçilməsində önəmli rol oynayır. Belə olduğu halda həmin siyasi partiyaların perspektivinə cəmiyyətdə inam olduğu üçün gənclər də həmin siyasi partiyalarda təmsil olunaraq özlərinin gələcək karyeralarını qururlar. Təəssüflər olsun ki, bizdə belə deyil. Müxalifətin seçkililə dövlət orqanlarında təmsilçiliyinə imkan verilməyindən gənclərdə də haqlı olaraq müxalif siyasi partiyalara üzv olmaq istəyi az olur. Digər tərəfdən, müxalif siyasi partiyalarda təmsil olunan gənclərin təqiblərə məruz qalmaqda onları müxalif siyasi partiyalara üzv olmaqdan çəkindirir. Ona görə də əvvəlki illərlə müqayisədə son illər ADP-yə də gənclərin üzv olma halları kəskin şəkildə azalıb".

KXCX İdarə Heyətinin üzvü Xəzər Teyyublu bildirdi ki, müxalif siyasi partiyalara inamsızlığın partiyalara gənclərin gəlişində rol oynadığı fikri ilə razı deyil: "Sadəcə, ölkədə müxalif siyasi partiyalara mənfəi münasibətin nəticəsidir ki, partiyalara gənclərin gəlişi zəifdir. Eyni zamanda insanların yaşam qayğıları çoxluqda siyasətə biganəlik yaradıb. İnsanlar bu günə yaşayb qayğılarını təmin etməyi düşünür, neinki sabahını, gələcək karyerasını. Ona görə də gənclərin siyasətə qatılmaq marağı azalıb. Nəticədə xüsusilə müxalif partiyalara gənclərin üz tutması xeyli zəifləyib".

AMİP katibi Əli Orucov isə qeyd etdi ki, gənclərin gələcək karyeralarını qura biləcəyi ən yaxşı məkənlərdən biri də məhz si-

yasi partiyalardır. Gənclərin partiyalarda fəaliyyət göstərmələri, ictimai-siyasi proseslərdə aktiv iştirakları, həm ölkə üçün, həm özlərinin yetişib təcürübə qazanmaları, həm də partiyalaşma üçün çox faydalıdır: "Siz Avropaya diqqət yetirsəniz görərsiniz ki, siyasi partiyaların əsas hərəkətverici qüvvəsi gənclərdir və onlar sürətlə cəmiyyətdə, ictimai həyatda mövqə qazana bilirlər. İstər idarəetmədə, istərsə də siyasi proseslərdə gənclərin iştirakı dinamikliyi, çevikliyi, rəqəbat mühitini artırır. Təsəvvür deyil ki, son illər ərzində Avropada gənclər və gənc liderlər hakimiyyəti götürə biliblər. 10-15 il əvvəldə Azərbaycan siyasətində və ictimai-siyasi həyatında gənclər xüsusi rolə malik idilər. Lakin təəssüflər olsun ki, bu məsələdə indi müxalifət düşərgəsində vəziyyət çox acınacaqlıdır. Gənclərin müxalifət partiyasına gəlməsi onların sanki avtobiografiyasını korlayan, hər yerdə qabaqlarına şlaqbaum çıxardan amilə çevrilir. Gənclər uzun vədəli, mərhələli, iyerarxi pillələri keçmədən birdən-birə asan yolla yüksəlməyi, cəmiyyətdə yer tutmağı üstün bilirlər. Müxalifətin özündə də gənclərin vəzifə pillələri irəliləməsi heç də asan olmur. Baxın müxalifət düşərgəsinə, rəhbərlikdə əsasən yaşılı və orta nəslin nümayəndələridir. Bir postda funksioner illərlə oturur və həmin vəzifədə qocalır. Açıq etiraf etməliyəm ki, gənclərin sərbəst fəaliyyətləri və karyera qurmaları üçün normal mühit yoxdur. İndiki vəziyyətdə gəncləri birtərəfli olaraq günahlandırmaq ədalətsizlik olardı".

□ **Etibar SEYDİAĞA, "Yeni Məsəvat"**

Təyyarə qəzalarının əsas səbəbləri

Ədalət Əliyev: "Son təyyarə hadisəsi ciddi araşdırma tələb edir, çünki..."

İndoneziyada göyertəsində 189 sərnişinin olduğu "Boeing 737" MAX 8 layneri qəzaya uğrayıb. KİV-in məlumatına görə, "Lion Air" şirkətinə məxsus təyyarənin Yava adası yaxınlığında dənizə düşdüyü ehtimal olunur. Onun uçuşdan 13 dəqiqə sonra dənizə düşməsinə ada sahillərində üzən bir neçə gəmi heyətinin gördüyü xəbər verilir. Qəza nəticəsində ekipaj üzvləri də daxil, 189 nəfər həlak olub.

Qeyd edək ki, son illərdə belə hadisələr bir neçə dəfə baş verib. Bu da bir sıra müzakirələr doğurub. Təyyarə qəzalarına daha çox nələrin səbəb olduğu, eləcə də burada daha çox məsuliyyətin kimlərin üzərinə düşdüyü barədə müxtəlif fikirlər var.

Tanınmış aviasiya mütəxəssisi, professor Ədalət Əliyev "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, belə təyyarə qəzasının səbəbləri bir qayda olaraq, təyyarənin qalıqları tapıldıqda müəyyən edilir: "Bəzən elə olur ki, təyyarənin qalıqları belə tapılmır. Nəticədə səbəblər üzə çıxmır. Bunun da nəticəsində bütün dövlətlər beynəlxalq standartlara uyğun hərəkət edirlər. Ölkələr istehsal etdikləri məhsulu həmin standartlara uyğun etməlidirlər. Belə hadisələr çox ola bilər. Maraqlıdır ki, bu hadisədə baş pilot ağzını açıb bir kəlmə belə söz deyə bilməyib. İkinci, üçüncü hadisədir ki, təyyarə heyəti yerə heç bir məlumat verə bilmir, hadisədə təyyarənin radarlardan itməsi baş verir".

Ekspertə görə, bunun da çox ciddi səbəbləri ola bilər: "Tanınmamış bir obyektə təyyarənin toqquşması, hərbi nəqliyyat vasitəsi, yaxud hərbi raketlə təyyarənin toqquşması nəticəsində belə hadisələr baş verir. Bir saniyə içərisində baş verən hadisədir ki, heyət başına gələnələri yerə çatdırı bilmir. Təyyarə havada kifayət qədər qala biləcək bir nəqliyyat vasitəsidir. Görünür, bu qəzada qeyri-adi hadisə baş verib ki, bu cür faciə yaşanıb. Qəza o qədər ani baş verib ki, heyət ağzını açıb nəse deməyə macal tapmayıb. Axtarışlardan sonra əldə olunan faktlar əsasında demək olar ki, hansı səbəblərdən bu hadisə baş verib. Başqa kimsə dəqiq heç nə söyləyə bilməz. Təyyarədə maqnit yazılışı var. Burada təyyarənin mühərrikindən tutmuş, digər vasitələrinə qədər necə işləməsi qeyd olunur. Buna əsasən açıqlamaq olur ki, nə baş verir, hansı pozuntu var. Bu, zaman-zaman yoxlanılır. Məsələn, əvvəllər Bakı Hava Limanında hər sutkadan bir bu cür yoxlamalar olurdu. Parametrlərdən görünür ki, nə problemlər ortalda çıxır. Nəticədə ölçü götürülür, yeni texnika cəhətdən bu ölçü götürülür, digər məsələlər varsa, buna aid də ölçü götürülür. Əlavə baxış da keçirilir. Bu hadisədən sonra tələblər daha da sərtləşə bilər. Əminəm ki, belə də olacaq. Azərbaycan Hava Yolları son zamanlar ciddi təhlükəsizlik tədbirləri həyata keçirir. Bunu hər kəs görür. Son təyyarə hadisəsi ciddi araşdırma tələb edir. Bunun nəticəsində yaranan suallara cavab vermək olar".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Ərəblər İsrailə barışırsın. Hər halda, son aylarda baş verən bir sıra hadisələr belə düşüncəyə əsas verir. Məsələ ondadır ki, hələ bir il əvvəl, ötən ilin noyabrında Yaxın Şərqdə baş verən bir sıra hadisələr yeni ərəb-İsrail barışığına işarə edirdi.

miyyəti Yaxın Şərqdə münaqişələrə qarışmayan, bütün savaşa tərəflərlə əlaqələri olan dövlət kimi tanınır. Bölgədə ən mübahisəli mövzular Omanın iştirakı və ya vasitəçilik etdiyi aşkar və ya gizli danışıqlarla müzakirə olunur. Gizli ABŞ-İran danışıqlarından tutmuş, regionda gizli sövdələşmələrə qədər çoxsaylı danışıqlarda vasitəçi Oman olub. Ancaq indi Sultanlığın riskli gediş edərək birdən-birə

masında Birləşmiş Ştatlara və prezident Donald Trampın səylərinə arxalanır. Bu isə bir mənada ortada Amerika planının olduğunu, Omana səfərlərinin də Fələstin münaqişəsinin həlli ilə bağlı yeni planın olduğunu göstərir.

Qərribə odur ki, Oman xarici işlər nazirinin bu mövqeyini Bəhreyn və Səudiyyə Ərəbistanı da dəstəkləyib. Bəhreynin xarici işlər naziri Xalid bin Əh-

sina mane olacaq, prosesi poza biləcək silahlı qrupların zərərsizləşdirilməsi üçün güclərini səfərbər edib.

İndi bir çox media orqanları Trampın Fələstin planından yazır. Ancaq hələlik Vaşinqton və ya İsrail hər hansı həll planı açıqlamayıb. Lakin ortada bir neçə mümkün variantlar var. Ortada olan bir variantla əsasən Fələstin ərazilərində silahlı müqavimət qruplarının sıra-

Ərəblər və yəhudilər barışırsın - maraqlı gedişlər...

Trampın açıqlanmayan yeni Fələstin planı; Vaşinqton administrasiyasının da içərisində olduğu yeni bir Fələstin razılaşması üzərində iş gedir

Ancaq indi belə görünür ki, keçmişdə əlçatmaz görünən bu hadisə reallaşır. Yeri gəlmişkən, daha öncə də yazmışdıq, ABŞ prezidenti özü dəfələrlə deyib ki, ərəblər İsrailə anlaşmalıdırlar və o bu yolu tapacaq. Hətta bu ilin aprelinde "Reuters" agentliyi Ağ Evdəki mənbələrinə istinadən İsrail-Fələstin münaqişəsi ilə bağlı həll planının hazırlandığı haqda xəbər yaymışdı. Xəbərdə planın əsas müəllifinin prezidentin yəhudi əsilli kürəkəni Carel Kuşner və Yaxın Şərq təmsilçisi Ceyson Qrinblatt olduğu qeyd olunurdu.

2017-ci ilin fevralında Ağ Ev Trampın Fələstin məsələsində iki dövlətli həll planını müdafiə etmədiyi qeyd olunurdu. Baxmayaraq ki, buna qədərki ABŞ administrasiyaları iki dövlətli həll planını müdafiə edib. Hələlik Trampın Fələstin üçün hansı həll variantını təklif edəcəyindən əvvəl Yaxın Şərqdə son günlərdə baş verən bir neçə gözənilməz hadisəni xatırlayaq.

Birinci hadisə Birləşmiş Ərəb Əmirliklərində keçirilən Əbu Dabi Qrand Slam 2018 cüdo çempionatıdır. 154 min dollarlıq mükafatı olan turnirdə ilk dəfə olaraq İsrail idmançısı da iştirak edib. Əlbəttə, burada ilk baxışdan təəccüblük hadisə yoxdur. Ancaq məsələ ondadır ki, israili idmançı yarışda qalib gəlib və mükafatlandırma mərasimində onunla birlikdə İsrailin mədəniyyət və idman naziri Miri Reqev də iştirak edib. Hətta nazir mükafatlandırma mərasimində göz yaşlarını saxlaya bilməyib.

Başqa bir körfəz ölkəsi olan Qətərdə isə keçirilən gimnastika yarışına İsraildən 6 idmançı qatılıb. Ancaq necə deyərlik, məsələ bununla da bitmir. Yarışların keçirildiyi günlərdə İsrailin baş naziri Benyamin Netanyahu başqa bir körfəz ölkəsi Omana səfər edib. Netanyahu Omanda yüksək səviyyədə Sultan Qabus tərəfindən qarşılanıb, tərəflər qarşılıqlı olaraq isti mesajlar veriblər.

Oman rəhbərliyi isə İsraili qəbul edilmiş Yaxın Şərq dövləti kimi təqdim edib. Oman hakimiyyəti

barəsində heç də yaxşı fikirlər olmayan İsrail baş nazirini ölkəsinə dəvət edib yüksək səviyyədə qarşılıqlı böyük bir projedən xəbər verib.

Maraqlıdır ki, Netanyahu-nun Oman səfərinə dərhal reaksiya verən paytaxtlardan biri də Vaşinqton olub. ABŞ hökuməti bu addımın regiondakı sülh səylərinə yardım edəcəyini bəyan edib.

Sultanlığın xarici işlər naziri Yufis bin Ələvi bin Abdullah isə Bəhreynə keçirilən toplantıda deyib ki, Oman İsrail və fələstinlilərin bir araya gəlməsi üçün təkliflər irəli sürür, lakin bu mövzuda vasitəçi kimi iştirak etmir.

"Amerikanın Səsi"nin məlumatına görə, Ələvi deyib: "İsrail regionda mövcud olan dövlətdir və biz bunu anlayırıq. Dünyaya bu faktdan xəbərdardır. Bəlkə indi İsrailin də eyni cür dəyərləndirilməsi və eyni cür öhdəliklərlə çıxış etmək zamanıdır".

Xarici işlər naziri bildirib ki, o qədər asan olmasa da onlar bu yolu gedəcəklər: "Biz demirik ki, yol daha asandır və güllərlə düzülüb. Lakin bizim prioritet bu münaqişəyə son qoymaq və yeni dünyaya doğru getməkdir".

Nazir əlavə edib ki, Oman Yaxın Şərq sülhünə nail olun-

məd Əl-Xəlifə İsrail-Fələstin sülhünün təmin edilməsində Omanın səylərinə dəstəyini ifadə edib. Səudiyyə Ərəbistanı xarici işlər naziri Adil Əl-Cübeyr isə öz növbəsində İsrailə münasibətlərin normalaşdırılması üçün sülh prosesinin vacib olduğunu bildirib.

O da maraqlıdır ki, Netanyahu-nun əvvəl Fələstin lideri Mahmud Abbas da Omana səfər edib və Sultan Qabusla görüşüb. Bu isə onu deməyə əsas verir ki, ortada hansısa plan var. Ancaq hələlik yeni planın detalları haqda məlumat verilmir. Lakin görünən odur ki, ərəb ölkələri, o cümlədən Mahmud Abbas hökuməti yeni sülh planı üçün "qollarını çırmalayıb". Son aylarda Fələstində əsas müqavimət qruplarının məskunlaşdığı Qəzza-ya hərbi təzyiqlər artırılıb, ötən həftə İsrail ordusu Qəzzanı yenidən bombaladı.

Fələstin hökumət qüvvələri isə İordaniyanın qərb sahilində İslami Cihad kimi silahlı müqavimət təşkilatlarının liderlərinin həbs olunması Fələstində yeni anlaşma üçün zəmin hazırlamağa xidmət edir. Belə görünür ki, Abbas artıq Trampın planı ilə razılış və bu planın icra-

dan çıxarılması və sonrakı mərhələdə Misirdən, konkret olaraq Sinay yarımadasından yeni Fələstin dövləti üçün ərazilərin satın alınacağı ilə bağlıdır. Bir qədər əvvəl ərəb mediası Vaşinqton və Qahirənin Misirin Sina bölgəsində fələstinlilər üçün yeni yaşayış məntəqəsinin qurulması mövzusunda razılış haqda yazıb. Hətta İsrailin də "Qəzzanın Sinaya doğru genişləndirilməsi" nəzərdə tutulan planı dəstəkləyib və bölgənin gələcəkdə Fələstin dövlətinə çevrilməsi ilə razılış. Hətta bölgəyə baxış keçirildiyi, yeni infrastruktur layihələri üçün qaynaqları ərəb ölkələrinin təmin edəcəyi bildirilir.

İkinci variant isə Fələstin və İordaniyanın bir konfederasiyada birləşməli olduğu ilə bağlıdır. Ancaq bu planın hansı formada reallaşacağı, fələstinlilərin və İordaniyanın buna hansı reaksiyanı verəcəyi məlum deyil. Bir şey məlumdur ki, Vaşinqton administrasiyasının da içərisində olduğu yeni bir Fələstin razılaşması üzərində iş gedir. Ancaq bu planın reallaşmasını zaman göstərəcək.

□ **Kənan RÖVSƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Bu günlərdə Qərbi Avropa ölkələrində, Amerikada Halloven çılğınlığı başlanıb. Bu ölkələrdə "İfritələr bayramı"na əcaib-qəraib maskalar, aksesuarlar və partilərlə hazırlanırlar. Bu dalğa son bir neçə ildə Azərbaycana da çatıb. Hazırda Bakı məktəbliləri, xüsusən də mərkəzdə, rus bölməsi şagirdləri arasında bu ənənə geniş yayılıb. Şagirdlər müəyyən formalarda bu bayramı keçirməyi planlaşdırırlar. Məktəb otaqlarında parti təşkil edənlərlə yanaşı, şəhərin müxtəlif restoranlarında bu münasibətlə keçirilən partilərə qatılanlar sayca azlıq təşkil etmir.

Ümumilikdə isə 19-cu əsrdə qaçqınlar sayəsində Amerikaya çatan "İfritələr bayramı" əndazəni aşan amerikan mədəniyyəti sayəsində o qədər böyüdü ki, bütün dünyada bu ritualın Amerikadan çıxdığına inanırlar.

Cəsərət Valehov:
"Bayramı qadağan edib bilmərik"

Məlumatları oxudunuz. Bayrama da sayılı günlər qalıb. Bizə heç bir aidiyyəti olmayan bu tədbirin Bakı məktəblərində, məktəblilər arasında keçirilməsi nə də-

sözünə görə, orta təhsil müəssisələrinin fəaliyyət planı və hər bir təhsil müəssisəsinin keçirdiyi tədbirlər planı var. Müsahibimiz hesab edir ki, ondan kənar hansısa tədbirin keçirilməsinə icazə verilməməlidir: "Buna bilavasitə Təhsil Nazirliyi müdaxilə etməli, onun keçirilməsinə icazə verməməlidir. "Təhsil haqqında" Qanuna əsasən, təhsil müəssisələri yerli dəyərlərə zidd olan şəxsiyyət yetişdirməməlidir. Əsas məqsəd milli dəyərləri qiymətləndirən təhsilin qurulmasıdır.

"Yeni Müsavat" bu cür parti təşkil edən hotel və gecə klublarının siyahısı ilə maraqlanıb. Məlum olub ki, əksər əyləncə məkanları belə partiləri təşkil edir və partiyyə giriş qiyməti 20-50-100 manat arasında dəyişir. Əyləncəyə qatılan DJ-lərin, müğənnilərin kimliyi, limitli-limitsiz içki və cadugər aksesuarlarının paylanması asılı olaraq, qiymətlər fərqlidir. Amma bunun məktəblilər üçün olanları da var. Təbii ki, az yaşlı uşaqlar gecə klublarına girə bilməzlər.

Bir məktəblinin partiyyə giriş 18, valideyninki isə 8 manatdır

Buna görə də bəzi tur agentlikləri "daxili tur" adı altında belə bayram şənlikləri təşkil edirlər. Onlardan biri ilə sizi tanış edək. Demək, partidəki qiymətə daxildir:

- Nəqliyyat xidməti
- "Yunaland studio"da "Halloween" şənliyi (Halloween uyğun bəzədilmiş xüsusi zalımızda)
- Halloween şirniyyatının hazırlanması (hər uşağa 1 ədəd)
- Face art (İstəyə uyğun əlavə 3 AZN)
- Halloween oyuncaqlarının hazırlanması
- Çay
- Kokteyl
- Şar şousu
- Fotoçəkiliş
- Tur rəhbəri
- Limitsiz musiqi və əyləncə
- Valideynlər üçün kokteyl, çay və şirniyyat
- Qiymət:
- 1 məktəbli üçün - 18 AZN
- 1 valideyn üçün - 8 AZN
- Qeyd:
- Hər qrup üçün bir müəllimə ödənişsizdir.
- Bu tur yalnız qrup şəklində təşkil olunur və minimal

Bir neçə günə Bakı məktəblərinə ifritələr dolacaq

Absurd və Azərbaycana heç bir dəxli olmayan Halloven çılğınlığı təhsil müəssisələrini bürüyüb

say 20 məktəbli olmalıdır.

Amma bəzi təşkilatçı firmalar evlərdə, kafələrdə də bu partilərin təşkilini təklif edir. Məkanların siyahısında məktəblər də istisna deyil. Sınıf belə bir arzuya düşsə, məktəb otaqlarından birində belə bir parti təşkil edilə bilər. Ən azı internet elanlarında bununla bağlı məlumatlar qeyd edilir.

Amma məlumdur ki, sözügedən bayramın Azərbaycanla, azərbaycançılıqla, milliliklə heç bir əlaqəsi yoxdur. Hər nə qədər bizlər təhsildə dünyəvilikə can atsaq da, belə bayramların bizim arzuladığımız dünyəvilikə zərər qədər də aidiyyəti olmadığı görünür. Bilməyənlər üçün "Yeni Müsavat" bayramın detallarını nəzərə çatdırır.

Balqabaq Hallovenin əsas atributlarından biri hesab olunur. İnsanlar məhz bu gün balqabaqları ovub, içərisinə şam qoyur. Onlar hazırladıqları bir-birindən maraqlı balqabaq fiqurları ilə bayramı qeyd edirlər. Halloven kostyumu ilk dəfə 1985-ci ildə Şotlandiyada qeydə alınıb. Araşdırmalara görə, ABŞ-da Halloveni qeyd edənlərin yarısından çoxu Halloven palatına 38 dollardan artıq pul xərcləməyi lazım bilmirlər. Məşhur "Trick or Threat"

oyununa görə uşaqlar qaçı-qaçı gəzib ev sahibindən şirniyyatlar istəyirlər. Halloven zamanı evlər bayram süfrəsi ilə dolu olur.

İngilis kilsələri bayramın "Müqəddəslər günü" ilə bəzi uyğunluğu olduğundan kecirilməsini dəstəkləyirlər. Ümumiyyətlə, Halloven xristianlara aid bir bayramdır, ancaq buna baxmayaraq, bir çox xristian din mənsubları qəti olaraq bu bayramın keçirilməsinə qarşı çıxırlar. Buna misal kimi Provaslav kilsəsini deyə bilərik.

Dünyanın bir çox ölkəsi 31 oktyabrı "Ölümlər və ya Cadugərlər Bayramı" (Halloween) olaraq qeyd edir. Bu gündən bir əvvəlki gecə "All hallow Eve" - yəni bütün əzizlərin gecəsi, zaman içində Hallovenə çevrilərək "Cadugərlər Bayramı" adı altında, ancaq bizimlə uzaqdan-yaxından əlaqəsi olmayan, yalnız ticari istiqamətdən böyük şəhər fəaliyyətlərinə qatdığımız bir bayram olaraq qeyd olunmaqdadır.

Yaxşı, kim yaradıb, niyə yaradıb bu bayramı? Bayram müasir Böyük Britaniya və İrlandiya ərazisində yaşayan Keltlərin adətləri əsasında formalaşmış. Əsasən ABŞ, Böyük Britaniya, İrlandiya, Rusiya, eyni zamanda Asiya qi-

təsi və bir çox dünya ölkələrində tənənəli şəkildə qeyd olunur.

Katolik ölkələrdə isə Əzizlər və Ruhlar Günü olaraq qeyd olunan bu günün Meksikada heç bir ölkədə olmadığı qədər xüsusi bir yeri var. 31 oktyabr gecəsi başlayan və Meksikada, Ölümlər Bayramı olaraq qeyd olunan bu bayram, tam 3 gün davam edir və ölkənin ən əhəmiyyətli bayramı olaraq qeyd olunur.

Bir məqamı da xatırladı ki, inanclara əsasən, ölümlərin yollarını tapa bilməsi üçün 31 oktyabr gecəsindən 2 noyabra qədər gecə-gündüz hər ölü üçün bir şam yandırılar.

Halloween ("Hellouin") sözü ilk dəfə XVI əsrdə ingilis ifadəsi olan "All-Hallows-Even" (Bütün müqəddəslərin axşamı) sözündən yaranıb.

"Hellouin" bayramını digər bayramlardan fərqləndirən əsas əlaməti, həmin gün insanların bir-birindən maraqlı, qeyri-adi qiyafələr geyinməklə bir yerə toplaşmasıdır. Bəziləri düşünür ki, həmin gün "o dünya" və bu dünya arasındakı darvazalar açılır. İnsanlar ölmüş yaxınları ilə birlikdə dünyaya gəlmək istəyən ziyanverici ruhları qorxutmaq üçün iyrənc makiyajlar edir, qorxuducu qiyafələr geyinirlər.

rəcədə düzgündür? Təhsil Nazirliyi bu duruma hansısa formada müdaxilə edə bilirmi?

Təhsil Nazirliyi İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin rəhbəri Cəsərət Valehov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, Təhsil Nazirliyinin bilavasitə müəyyən etdiyi tədbirlər və bayramlar məktəblərdə qeyd olunur. Müsahibimizin sözlərinə görə, Halloven Təhsil Nazirliyinin tövsiyə etdiyi bayramlar siyahısında deyil: "Bu, məktəblərdə tövsiyə olunmur. Amma bəzən valideynlər kənarında, restoranda öz uşaqları ilə bərabər, şəxsi təşəbbüsləri ilə bu və ya digər bayramlar keçirirlər. Belə olan halda onlara bu bayramı keçirməyi qadağan etmək mümkün deyil. Amma bu bayram Təhsil Nazirliyi tərəfindən illik məktəb tədris proqramları tutularkən tədbirlər siyahısına daxil deyil. Həmin günün qeyd olunması proqramda yoxdur".

C.Valehov eyni zamanda sözügedən bayramın qadağan olunması ilə bağlı hər hansı əmrin və ya tapşırığın olmadığını dedi: "Ümumiyyətlə, bayramı qadağan etmək absurd görünür. Hansısa ölkənin bayramını qadağan etmək necə mümkündür? Hansısa məkanda qeyd olunması, valideynlərin özlərinin təşəbbüsü ilə olur. Buna da məktəb rəhbərliyi müdaxilə edə bilməz".

Kamran Əsədov:
"Bizim gələcəyimiz olan uşaqların beynini zəhərləyəcəklər, buna imkan vermək olmaz"
 Təhsil eksperti Kamran Əsədov isə nazirliyin mövqeyi ilə razılışmır. Onun

Məktəblər də bu dəyərləri formalaşdırmalıdır. Helouen bizim milli dəyərlərimiz deyil. Onun əvəzində məktəblər mərasim bayramları keçirsinlər. Bizim əkinçilik, nar bayramı kimi bayramlarımız var. Məktəblərin inzibati ərazisi Təhsil Nazirliyinə tabedir. Nazirlik öz ərazisi daxilində Helouen kimi bayramların keçirilməsinə imkan verməməlidir".

Bu sayaq bayramların məktəblərdən kənarında, restoran-kafələrdə keçirilməsi ehtimalına gəlinə, K.Əsədov dedi ki, buna da müdaxilə edilməlidir. Müsahibimizin fikrincə, məktəblilərin sinifdən xaric fəaliyyəti var: "Şagird məktəbin subyektidir. Sınıfdən xaric və məktəbdən kənar fəaliyyət də məktəbin nəzarəti daxilindədir. Tədbirlər, təbliğat elə qurulmalıdır ki, məktəblilər cadugərlər bayramına meyillənməsin. Məktəblərin rəhbərliyi və əməkdaşları buna xüsusi diqqət etməlidir. Yoxsa ki, görürsən, bir direktor cadugər geyimli uşaqların fonunda şelfi edir ki, mən belə tədbir keçirdim. Ayıbdır, sadəcə. Təhsilin müasir standartlara cavab verməsi dəyərlərin itirilməsi demək deyil. İfritələşmək müasirləşmək demək deyil. Bu, eradan əvvəlki cadugərliyin bir növü və onun təbliğidir. Onun yerinə bir obraz yaradır. "Meyvələrin söhbəti", oxu materialları var bizdə. Təhsil Nazirliyi bu məsələdə bütün gücünü səfərbər etməli və ictimai fəaliyyətini gücləndirməlidir. Biz işləməsək, hansısa qüvvələr işləyəcək. Bizim gələcəyimiz olan uşaqların beynini zəhərləyəcəklər. Buna imkan vermək olmaz".

□ Sevinc TELMANQIZI,
 "Yeni Müsavat"

"MTN çete"sinin generalları ədalət axtarışında

Sumqayıtda gənc qadın anası ilə əlbir olub körpəsini öldürdü

Sumqayıtda tükürpədən cinayət baş verin. Belə ki, gənc qadın anası ilə birgə əlbir olaraq körpəsini öldürüb. "Report"un xəbərinə görə, şəhərin H.Z.Tağıyev qəsəbəsində 22 yaşlı Səbinə İsmayılova yeni dünyaya gətirdiyi oğlan uşağını 56 yaşlı anası Nigar Salmanova ilə birlikdə öldürərək həmin qəsəbədə yerləşən qəbiristanlıqda basdırıb.

Faktla bağlı şəhər prokurorluğunda araşdırma aparılır. Körpənin meyiti basdırıldığı yerdən çıxarılıb.

Vəkillər hakimlərə etiraz etdi

Ləğv olunmuş MTN-in Monitoring Mərkəzinin sabiq rəisi, general-mayor Teymur Quliyev, Transmilli İqtisadi Cinayətkarlığa Qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin sabiq rəisi, general-mayor Sübahir Qurbanov, həmin qurumun digər vəzifəli şəxsləri Füzuli Əliyev, Zaur Məmmədov, Natiq Aliyev, Fərhad Atayev, Anar Şirəliyev və Elşad Əzizov yenidən hakim qarşısına çıxarılır.

Onlar aldığı cəzanın azaldılmasını və ya həbsdən buraxılmalarını istəyirlər. Bu məqsədlə apelyasiya şikayəti veriblər.

Musavat.com xəbər verir ki, Bakı Apelyasiya Məhkəməsinin hakim Sahibxan Mirzəyevin sədrliyi ilə keçirilən prosesdə general Sübahir Qurbanovun vəkili Adil İsmayılov bir neçə vəsətətlə çıxış edib.

Vəkil ilk olaraq hakimlər heyətinə etiraz edib. Bildirib ki, məhkəmə şikayətə istintaq aparmadan baxmaq istəyir. Belə olan halda isə araşdırma aparmadan ədalətli nəticəyə gəlmək mümkün deyil.

"Məhkəmə apelyasiya şikayətinə istintaq aparılmadan baxılması qərarını verdi. Amma hesab edirik ki, istintaq aparmadan ədalətli qərar qəbul oluna bilməz" - deyən vəkil qeyd edib ki, Sahibxan Mirzəyevin sədrlik etdiyi Vəkillər Kollegiyası digər MTN generalı Akif Çovdarov və daha üç nəfərin şikayətinə də baxıb.

Müdafiəçi bunu əsas gətirərək bildirib ki, bu işdə bəzi epizodlar Akif Çovdarovun işindəki epizodlarla eynidir: "Həmin epizodlar üzrə artıq bu kollegiya qərar veribse, bu işdə necə fərqli nəticəyə gələ bilər?" Vəkil generalın əmlakları ilə

bağlı məsələyə də toxunub. Bildirib ki, ayrı-ayrı adamların əmlakları Sübahir Qurbanovun mülkiyyəti kimi təqdim olunaraq müsadirə edilib: "Həmin maraqlı şəxslər də Bakı Hərbi Məhkəməsindən şikayət verib. Akif Çovdarovun işində həmin maraqlı şəxslərin şikayətinə baxılıb, lakin bu işdə maraqlı şəxslərin şikayəti, ümumiyyətlə, qəbul edilmədi".

Məhkəmə vəsətətlərlə bağlı qərarı oktyabrın 30-da elan edəcək.

Qeyd edək ki, Bakı Hərbi Məhkəməsinin hökmü ilə Transmilli İqtisadi Cinayətkarlığa Qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin sabiq rəisi, general-mayor Sübahir Qurbanov 14 il, Monitoring Mərkəzinin sabiq rəisi, general-mayor Teymur Quliyev 12 il, MTN-in digər vəzifəli şəxsləri Füzuli Əliyev 14 il, Zaur Məmmədov 10 il 6 ay, Natiq Aliyev 10 il 6 ay, Anar Şirəliyev 3 il, Eşqin Əliyev 3 il müddətinə azadlıqdan məhrum ediliblər.

Digər təqsirləndirilənlərə - əməliyyat-texniki idarənin rəisi, general-mayor Natəvan Mirvətovaya 5 il, onun idarəsinin əməkdaşı Fərhad Atayevə 3 il, Elşad Əzizova 3 il sınaq müddəti təyin edilməklə şərti cəza seçilib.

□ **İlkin MURADOV,**
Musavat.com

Biznes qurmaq istəyən gənclərə "Bakcell"dən növbəti dəstək

Azərbaycanın ilk mobil operatoru və ən sürətli mobil internet provayderi "Bakcell" "SOS Uşaq Kəndləri-Azərbaycan" Assosiasiyası İctimai Birliyinin himayəsində böyümüş və digər internat müəssisələrindən məzun olmuş gənclərin biznes ideyalarını reallaşdırmaq məqsədilə maliyyə vəsaiti ayırmağa davam edəcək.

Bu istiqamətdə həyata keçiriləcək növbəti layihə çərçivəsində gənclər üçün müvafiq təlimlər keçiriləcək, ən yüksək nəticələr göstərən biznes layihələr isə "Bakcell"dən maliyyə dəstəyi alacaq.

Qeyd edək ki, ötən il ilk dəfə "Bakcell"ın dəstəyi sayəsində icra olunan "Gənclərin Karyera və İnkişaf Mərkəzi" layihəsində iştirak edən 3 nəfər gənc öz kiçik biznesini qurmaq imkanı əldə edib. Bunun üçün 15 nəfər gənc "SOS Uşaq Kəndləri - Azərbaycan" Assosiasiyası tərəfindən təşkil olunan "Öz biznesinə başla və təkmilləşdir" adlı təlimlərdə iştirak edib. Qiymətləndirmə nəticəsində ən yüksək nəticələr nümayiş etdirən 3 uğurlu biznes layihəsi "Bakcell" şirkəti tərəfindən maliyyələşdirilib.

Layihənin uğurlu nəticələrini nəzərə alaraq Bakcell şirkəti gənclərin biznes ideyalarını reallaşdırmağa yönəlmiş fəaliyyətini davam etməyə qərara alıb. Təlimlərdə uğurla keçən gənclər biznes plan hazırlayaraq onu qiymətləndirməyə təqdim edəcəklər. Qiymətləndirmə zamanı biznes planın düzgün hazırlanması, ideyanın real bazar şərtlərində özünü doğrultma perspektivi, müraciət edən təcrübəsi və sosial durumu nəzərə alınacaq.

"Bakcell şirkətinin həyata keçirdiyi geniş-miqyaslı korporativ sosial məsuliyyət proqramının əsas istiqamətlərindən biri də ölkəmizdə xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaq və gənclərin təhsili, bacarıqlarının artırılması, gələcəkdə iş qura bilmə qabiliyyətlərinin təmin edilməsi və sosial rifahının yaxşılaşdırılmasıdır. Sevindirici haldır ki, bu əməkdaşlıq davamlı xarakter daşıyır və biz gənclərimizin böyük uğurlara imza atmasına dəstək göstərməkdən qürur duyuruq", deyir Bakcell şirkətinin İctimaiyyətlə Əlaqələr və Korporativ Kommunikasiyalar Departamentinin rəhbəri Süheyra Cəfərova bildirib.

Xatırladaq ki, "Bakcell" şirkəti 2009-cu ildən etibarən "SOS Uşaq Kəndləri-Azərbaycan" Assosiasiyası İB ilə əməkdaşlıq çərçivəsində valideyn himayəsindən məhrum olmuş və aztəminatlı ailələrdən olan uşaq və gənclərə öz dəstəyini göstərir.

Qubada kafenin kababçısı müştərini bıçaqladı

Quba rayonunda kafelərdən birində bıçaqlanma olub. "Report"un Şimal bürosunun verdiyi məlumata görə, kafenin kababçısı Bəhram Cəfərova müştərisi, Quba şəhər sakini 1986-cı il təvəllüdü Səxavət Zalı oğlu Hüseynov arasında mübahisə yaranıb. Mübahisə zəminində kababçı müştərini bıçaqlayıb.

Yaralı Quba Rayon Mərkəzi Xəstəxanasına çatdırılıb. Xəstəxanadan "Report"un yerli bürosuna verilən məlumata görə, S.Hüseynov sağ qabırğaaltı nahiyəsinin deşilmiş-kəsilmiş yarası diaqnozu ilə cərrahiyyə şöbəsinə yerləşdirilib. Onun vəziyyətinin orta-ağır olduğu bildirilib.

"Report"un yerli bürosu hadisənin hansı səbəbdən baş verdiyini araşdırıb. Məlum olub ki, kafenin daimi müştərisi olan Səxavət Hüseynov kabab sifariş verib və stola gələn kababı bəyənmiş. O, kafenin sahibini çağırıb və şikayət edib. Kafenin müdiri kababçını çağıraraq hər kəsin önündə danlayıb. Bundan qəzəblənən kababçı daha sonra müştəriyə yaxınlaşıb və onunla mübahisə edib. Mübahisə zəminində S.Hüseynov bıçaqlanıb.

Qeyd edək ki, kafenin kababçısı əvvəllər məhkum olunub. Faktla bağlı Quba Rayon Polis Şöbəsində cinayət işi başlanıb, araşdırma aparılır.

Yerlim tarifi
**Zənglər
 1 qəpik**

Qoşulmaq üçün:
 *777#303#YES
 www.nar.az

"Nar"ın "Yerlim" tarifini seçənlərin sayı artmaqdadır

"Nar"ın "Yerlim" tarifinə qoşulanların sayı son 1 il ərzində 43% artıb. Xüsusi olaraq bölgələr üçün nəzərdə tutulan "Yerlim" tarifinə qoşulanların daim artması bu tarifi bölgə sakinləri üçün sərfəli olması ilə əlaqədardır. Bölgələrdə yaşayan abunəçilər bu tarifi qoşulmaqla dəqiqəsi 1 qəpikdən zəng edə bilərlər.

Mobil operatorlar arasında paytaxtla yanaşı, ölkənin regionlarına göstərdiyi diqqətə seçilən "Nar" yeni istifadəyə verdiyi baza stansiyaları sayəsində öz bölgə tarifinin istifadəçilərinin sayını əhəmiyyətli dərəcədə artırmağa nail olub. 4G və 3G baza stansiyalarının sayını sürətlə artıran "Nar" Azərbaycanın ən ucqar kəndlərini belə mobil rabitə xidmətləri ilə təmin etməkdədir.

Mobil operator 2018-ci il ərzində bölgələrdə 330-dan çox yeni baza stansiya qurub. Qurulan yeni stansiyaların 230-a yaxın 4G, 100-dən çoxu isə 3G baza stansiyasıdır. Ümumilikdə "Nar" 2018-ci ildə ölkənin 40-dan çox rayon və şəhər mərkəzlərində yüksək sürətli 4G texnologiyasının tətbiqinə nail olub.

"Yerlim" tarifi haqqında ətraflı məlumatı <https://www.nar.az/yerlim> internet sahifəsindən öyrənmək olar.

"Azerfon" şirkəti ("Nar" ticarət nişanı) 21 mart 2007-ci ildə fəaliyyətə başlayaraq qısa bir müddətdə Azərbaycanda telekommunikasiya və mobil rabitə sahəsinin aparıcı şirkətlərindən birinə çevrilib. "Nar" ölkədə ilk dəfə olaraq 3G texnologiyasını təqdim etmiş və geniş 4G şəbəkəsini abunəçilərinin istifadəsinə verib. "Nar" şəbəkəsi hazırda ölkə ərazisinin 93%-ni əhatə edir və 7000-dən artıq baza stansiyası ilə 2,1 milyondan çox abunəçiyə yüksəkkeyfiyyətli xidmət göstərir. 2017-ci ildə keçirilmiş mobil rabitə şəbəkələrinin müqayisəli testlərinə əsasən "Nar" şəbəkəsi mobil zəng xidmətlərinin göstərilməsi üzrə ölkədə ən yüksək nəticəyə nail olub.

Hazırda Azərbaycan da aqrar sektorun gündəmində olan əsas məsələ pambıq yığımıdır. Dövlət qurumları tərəfindən yığmada müsbət nəticələr əldə edildiyi deyilsə də, sosial şəbəkələrdə pambıq yığımında problemlərin olduğu və məhsulun tarlada qaldığına dair iddialar da var. Səbəb kimi isə pambığın hər kiloqramının yığımına görə verilən 15 qəpiyin kəndliləri qane etməsi göstərilir. Bəs görəsən, bu il pambıq yığımında hökumətin proqnozu reallaşacaqmı? Məhsuldarlığın artmasına nə dərəcədə nail olub?

"Yeni Müsavat"ın suallarını cavablandıran Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin (KTN) İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin müdir müavini Vüqar Hüseynov bildirdi ki, yığım mövsümünün sonuna qədər proqnozların üzərində bir rəqəm əldə ediləcək: "29 oktyabr tarixinə olan məlumata görə, respublika üzrə 178 min ton pambıq yığılıb. Təkcə 28 oktyabr tarixində ölkə üzrə 22 rayonda 3 min ton pambıq yığılıb. Orta məhsuldarlıq hər hektar üzrə 13,4 sentnerdir. Təbii ki, məhsuldarlıq göstəricisi rayonlara görə dəyişir. Məsələn, Samux rayonund hər hektara görə məhsuldarlıq 20 sentnerdir, Ucarda, Hacıqabulda isə çox azdır. Bu da texniki qulluqla bağlıdır. Vaxtında suvarma olmayıb, aqrar texniki qulluq aparılmayıb deyərək məhsuldarlıq az olub. Bu, sırf ayrı-ayrı təsərrüfatlarda qulluğun necə aparılması ilə bağlı məsələdir. Elə fermerlər var ki, bir hektardan 40-50 sentner pambıq yığmağa nail olublar. Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin bu il üçün proqnozu 255-260 min ton pambıqdır. Çox güman ki, ilin sonuna qədər bu rəqəmin üzərində bir yığım gerçəkləşəcək. Yığım mövsümü hələ başa çatmayıb. Həvalar yaxşı keçir, texnikalar da sahələrdə işləyir. Bizim proqnoza çatmaq üçün təxminən 80 ton pambıq qalıb".

"Pambıq yığımında proqnozdan artıq rəqəmə nail olacağıq"

KTN rəsmisi: "Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin bu il üçün proqnozu 255-260 min ton pambıqdır"

"Qarabağ Toxum" MMC-nin icraçı direktoru Rəcəb Orucov isə pambıqçılığın aqrar sektorda çox böyük önəm daşdığını bir neçə istiqamət üzrə izah etdi: "Pambıqçılıq ölkə üzrə əkin dövriyyəsində yer tutan ən önəmli bitkilərdən biridir. Bu, həm də kənd əhalisinin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması üçün bir mənbədir. Son vaxtlar hökumət pambıqçılıq sahəsinə xüsusi yanaşma ortaya qoyub. Azərbaycanda pambıqçılığın inkişafı ilə bağlı xüsusi dövlət proqramı qəbul olunub. Bu il həm hava şəraitinin yaxşı keçməsi, həm də əhalinin maddi marağının artması səbəbindən pambıq yığımında

bir qədər irəliləyiş əldə olunub. Bütdcə xətti ilə ölkəyə çox ciddi kənd təsərrüfatı yönümlü texnikalar gətirilib. Bunlar dünyanın ən başda gedən markalarıdır. Artıq əl əməyi tələbat olduqca azalıb. Birinci yığım əsasən texnika ilə mexanikləşmiş qaydada həyata keçirilir. İkinci yığım isə əl əməyi ilə aparılır. Bu da kifayət qədər iş yeri formalaşdırır".

R. Orucovun sözlərinə görə, pambıqçılıq ölkənin aqrar sektoru üçün mütləq şəkildə vacib olan bir bitkidir: "Bunun da elmi əsaslandırılması var. Bizim suvarılan torpaqların 70 faizi pambıq

çılığın əkin dövriyyəsindən çıxması səbəbindən təkrar şoranlaşmaya məruz qaldı. Əkilən təxvil iyul ayında yığıldıqdan sonra torpaq boş qalır və havalar isti keçdiyi üçün torpağın alt qatlarında olan qrunt suları üst qatına çıxır və buxarlandıqca duzlar qalır. Bu da torpaqların təkrar şoranlaşmasına gətirib çıxarır və problemi daha da dərinləşdirir. Gələcəkdə çox ciddi maliyyə qoyuluşları tələb edən bir problemdir. Pambıqçılığın daha bir əhəmiyyəti də budur".

Rəcəb Orucov pambıqçılıq sahəsində məhsuldarlığın az olmasına diqqət çəkərək bu isti-

qamətdə sahibkarların təşviq edilməsini vacib hesab etdi: "Ölkəmizdə kifayət qədər pambıqçılıq şirkətləri də fəaliyyət göstərir. Ancaq hər şeyin tam şəkildə mükəmməl olduğunu da demək olmaz. Uzun illər bu sahə diqqətdən kənar qalmışdı və son illərdə yenidən prioritetə çevrildi. Hazırda bu işlər planlı şəkildə gedir. İnnovativ yanaşmalar ortaya qoyulub. Pambıqçılıq zavodları tikilir. Dövlət tərəfindən diqqət artırılıb. Düşünürəm ki, qısa zamanda ölkənin əkin dövriyyəsində pambıqçılığın rolunun artmasının şahidi olacağıq. Hər il hökumətin bu sahəyə ayırdığı subsidiyanın həcmində, o cümlədən pambığın alış qiymətində artım dinamikası müşahidə edilir. İstehsalçı maraqlı olmalıdır ki, daha yüksək məhsuldarlıq əldə etsin və daha keyfiyyətli məhsul bazarla çıxsin. Çünki dünyanın inkişaf etmiş ölkələrində pambığın məhsuldarlığı hər hektara görə orta hesabla 60-70 sentnerdir. Ancaq bizdə bu rəqəm 15 sentnerə yaxınlaşır, bəzi

rayonlarda hətta bunu da əldə etmək olmur.

Ekspert vurğuladı ki, pambıqçılığın inkişafı üçün Azərbaycanın kifayət qədər yaxşı şəraiti var və nə zamansa ölkəmiz dünyada bazarında yer tuta bilər: "İnfrastruktur formalaşdı, suvarma imkanı olan torpaqlarımız, uyğun iqlim şəraitimiz var. Əhəmiyyətli bir məqam da odur ki, pambıq yığımı ilə bağlı kifayət qədər yüksək rəqəm formalaşdı. Pambıq tarlalarında işçi bir günə 15 manat qazanc əldə edir. Həmçinin məhsuldarlıq 15 sentnerdən çox olarsa, sahibkar üçün də yaxşı imkanlar yaranır. Pambıq alan şirkətlərin təklif etdiyi qiymətlərdə də artım dinamikası var.

Dünya bazarında pambıq xammalına tələbat getdikcə artır. Bu sahədə aparıcı ölkələr var və biz bu ölkələrin çox gerisində qalıraq. Bugünkü istehsal bizim də dünya pambıq bazarında söz haqqımızın olduğunu deyərək bilərəm. Lakin istehsal artarsa, xarici bazarlara çıxış imkanları da arta bilər və dünyada pambıqla bağlı bir Azərbaycan brendi formalaşdırıla bilər".

□ **Nərgiz LİFTİYEVƏ, "Yeni Müsavat"**

"Xəzərdə dəniz turizminin inkişafı Rusiya və Azərbaycan üçün prioritetdir"

Xəzər dənizinin hüquqi statusu barədə Konvensiya çərçivəsində dəniz turizminin inkişafını nəzərdə tutan yeni layihə çox ciddi iş tələb edir.

Bunu "Trend"ə Rusiya Dövlət Dumasının sədr müavini Sergey Neverov Azərbaycanla Rusiya arasında dəniz turizm mərkəzinin inkişaf perspektivlərini şərh edərkən deyib.

S.Neverovun sözlərinə görə, iki ölkə arasında turizm istiqaməti fəal inkişaf edir və bunu turist axını ilə bağlı statistik məlumatlar da təsdiq edir:

"Bu ilin sonunadək Azərbaycana səfər etmiş rusiyalı turistlərin sayı 1 milyona çatıb, eyni zamanda Rusiyaya gələn azərbaycanlı turistlərin sayı da 800 min nəfərə çatıb. Fikrimcə bu, ciddi artımdır və Rusiya ilə Azərbaycan arasında bu cür prioritet sahədə fəal qarşılıqlı əməkdaşlığın göstəricisidir. Bununla yanaşı, ölkələrimizin bir-birinə artan marağı qanunauyğundur. Biz bir dildə danışırıq, bizi ümumi tarix əlaqələndirir, buna görə də ölkələrimiz aktiv əməkdaşlıq etməlidir. Rusiyalıların məmnuniyyətlə gözəl Azərbaycana, həm dağ-xizək kurtortlarına, həm də yay istirahət zonalarına səyahət edir. Bu səbəbdən də bizim hazırda məqsədimiz dəniz turizmi istiqamətini inkişaf etdirmək və insanların Xəzərə dənizində səmərəli istirahətini təmin etməkdir".

Deputat əlavə edib ki, Rusiya və Azərbaycan parlamentləri arasında sənədin imzalanması zamanı yüksək səviyyəli komissiya yaradılıb. Bu komissiya çərçivəsində gündəlikdə dayanmayan regional məsələlərin ətrafı müzakirəsi nəzərdə tutulur.

Azərbaycan dəmir yoluna məxsus yük vaqonlarının Türkiyə dəmir yolunda istismarı imkanları sınaqdan keçirilib

"Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin vaqon xidmətinin rəisi Bəşir Əsədov və texniki-istehsalat şöbəsinin rəisi Ələvət Nəcəfov Türkiyə Dövlət Dəmir Yolları Daşımaçılıq təsərrüfatının mühəndisləri ilə birgə tarixi bir hadisəyə imza atıblar.

QSC-dən "Trend"ə verilən məlumata görə, Azərbaycan dəmir yoluna məxsus olan bir ədəd yarımvəqon Türkiyə dəmir yolunun Qars stansiyasında yerli qatarın tərkibinə qoşulmaqla, Sarıqamış, Ərzurum, Ərzincan, Dibriği, Bostanqaya kimi böyük stansiyalardan keçərək Sivas stansiyasına qədər 8 saatlıq yol qət edib.

Aparılan testin nəticələrinə görə, Azərbaycan dəmir yoluna məxsus olan yük vaqonları qardaş ölkənin ərazisindən yük daşımalarına cəlb edilə bilər.

lər və qarşılıqlı yük mübadiləsində əhəmiyyətli rol oynamaq imkanına malikdir.

Qeyd edək ki, Azərbaycan

dəmir yoluna məxsus yük vaqonları 1520 mm izli yollarda hərəkət edir və Türkiyədə mövcud olan 1435 mm izli yol-

lara daxil olmaq üçün Gürcüstanın Axalkakali stansiyasında təkər cütələrinin dəyişdirilməsi həyata keçirilib.

MÜSAVAT

Son səhifə

N 230 (7119) 30 oktyabr 2018

Pis xatirələrdən qurtulmaq üçün özəl gün

Pis xatirələrdən qurtulmaq mümkün olaçaq. San Diego School of Medicinədə çalışan elm adamları bu işi laboratoriya şəraitindəki siçanlarla sınaqdan keçirdikdən sonra nəticə əldə ediblər. Elm adamları əvvəlcə siçanın işıqdan qorxması üçün şərait yaradaraq bir təcrübə aparıblar. Işığa doğru gedəndə ayağından elektrik verilən siçan, işıqdan qorxmağa başlayıb. Daha sonra neyronlar arasındakı bağlantını qopararaq siçanın bu qorxusuna tamamilən qalib gəlməsinə nail olunub. İşin maraqlı tərəfi odur ki, siçanın neyronlarının arasındakı bağlılıq gücləndiriləndə siçan təkrar işıqdan qorxmağa başlayıb, yəni yaddaşında yox olan xatirələr geri gəlib. Bu sınaqla Jim Carrey'nin məşhur filmi ağla gəlsə də, araştırmacılar bunun "Alzheimer" xəstələri üçün istifadə oluna biləcəyini düşünür. Bu günlərdə isə dünyada pis xatirələrdən qurtulma günü keçirilib. İnsanlar il ərzində ən pis xatirələrini vərəqə yazıb, simvolik olaraq onlardan qurtulurlar.

Qatarın bu hissəsi qadınlar üçündür

Almaniyanın şərqindəki Leipzig - Chemnitz şəhərləri arasında səfər edən qatarlarda qadınlar üçün özəl bölmələr hazırlanacaq. Almaniyanın Dəmir Yolu İdarəsindən verilən açıqlamada bildirilir ki, təkbaşına və uşaqla səyahət edən qadınlar üçün qatarın içində iki ayrı bölüm yaradılacaq. Açıqlamada həmçinin bildirilib ki, bununla da qadın sənişinlər səfər boyu özlərini təhlükəsiz hiss edəcəklər. Qadınlara ayrılan bölmələr maşinist və dəmir yolu işçilərinə aid hissəyə daha yaxın

olacaq. Bundan başqa, Almaniya dəmiryolları hazırda yataqlı qatarlarda da təkbaşına səyahət edən qadınlar üçün özək bölümü imkan yaradır.

Narkoz qəbul etmək üçün lazımsız əməliyyatlar keçirdi

Britaniya qrafliği Hardfordşir sakini Niki Heri doqquz dəfə həkimləri anesteziya effekti yaşamaq üçün lazımsız əməliyyatlar keçirməyə razı salıb. O, eyni zamanda keyitməyə qarşı resept də əldə etməyə çalışıb. N.Heri anesteziya asılılığı ilə bağlı "The Mirror" nəşrinə bildirib ki, onda bu asılılıq 18 yaşında əmələ gəlib. Həmin vaxt o, çiyindəki ağrılardan şikayətçi idi və həkim ona ağrı keyidici "Ko-kodamol" yazmışdı. Aradan beş ay keçəndən sonra tabletlər təsir etməyə başladı və onu əməliyyata göndərdilər. Bu zaman qıza morfi iynəsi vurdular. "Məndə belə bir təəssürat var idi ki, mən buludların üstündəyəm və qalanı vacib deyil".

Həmin vaxt britaniyalı qızı evə yazdılar və ona "Ko-kodamola"ni daha yüksək dozada yazdılar. Vaxt keçdikcə qız gün ərzində yazılan üç tabletkanın əvəzinə on tabletkaya başlandı. Əgər Herri uzun müddət tabletkanı qəbul etməyirdisə, onda panik atak başlanırdı. Reseptin istifadə müddəti bitəndə isə o, həkimini aldatdı ki, guya dizlərindəki ağrı keçmir. Hansı həkim ona keyləşdirici dərmanların istifadəsini dayandırmağı deyirdisə, o, dərhal həmin həkimini dəyişdirirdi. Əri ondan bu tabletkaların qəbulunu dayandırmağı xahiş etsə də, o, gizli də olsa qəbul etməkdə davam edirdi.

Keçi 6 metr hündürlükdəki telefon xətlərinə ilişdi

Yunanıstanda buyuzları telefon xətlərindən asılı qalan keçini gözlərinə inanmayıb. Keçinin xilas olması üçün böyük cəhdlər edilib. Telefon xətti isə yerdən təxminən 6 metr hündürlükdə olub. Keçini asılı qaldığı yerdən xilas etmək üçün genişmiqyaslı xilas etmə əməliyyatı aparılıb. Öncə bir nərdivanın köməyi ilə keçinin qarnından itələyərək yamaca doğru sıxışdırıblar. Ayağına bağlanan iplə çəkilərək yavaş-yavaş yerdən 6 metr hündürlükdəki telefon xətlərinə necə ilişməsi özü boyda sualdır.

QOÇ - Gök qübbəsi daha çox şəxsi büdcə-nizdə artım olacağını vurğulayır. Odur ki, bütün enerjinizi məhz deyilən istiqamətə yönəltməyə çalışın. Axşama yaxın əldənə ehtimalınız da var.

BUĞA - Təxminən saat 13-ə qədər mübahisə və qalmaqallar gözənlidiyindən özünü qoruyun. Sonrakı müddətdə isə vəziyyət qismən sabitləşəcək. İşlə bağlı məsuliyyətinizi dərk edin.

ƏKİZLƏR - Ailə üzvlərinizlə bağlı yaranmış problemləri özünü dərd etməyin. Hər şeyi tələyin axarına buraxın. İndi sizə onlara qarşı mülayim mövqə nümayiş etdirmək lazımdır. Səhhətinizə fikir verin.

XƏRÇƏNG - Mənfi yüklü Ayın bürcünüzdəki neqativ mövqeyi fəaliyyət sahəsində uğurlarınıza mane olmayacaq. Amma yeni münasibət qurmaq, qlobal problemləri həll etmək, uzaq səfərə çıxmaq üçün uğurlu deyil.

ŞİR - İş yoldaşlarınızla, qonşu və qohumlarınızla mülayim davranın. Hətta təqsirkar qarşı tərəf olsa da, təmkin göstərərək neytrallığınızı qorumağa çalışın. Müstəqil fəaliyyətdən uzaq olun.

QIZ - Ulduzların düzümü riskdən uzaq olmağı tövsiyə edir. Əks təqdirdə, cəhdləriniz boş çıxacaq. Nahar ərəfəsində isə perspektivli danışıqlarda iştirakınız gözənilir. Pul bərədə qənaətcil olun.

TƏRƏZİ - Fəaliyyətlə bağlı yeni gedişlər etmək üçün imkan qazanacaqsınız. Bu yönümdə müttəfiqlərinizin köməyindən maksimum yararlanmağa çalışın. Bu gün ziyarətə getmək, dua oxumaq sizə rahatlıq gətirəcək.

ƏQRƏB - Əgər qəlbinizdə kiçik bir iman işığı varsa, gün ərzində Allaha zidd hərəkətlər etməyin. Əksinə, Yaradandan tövbə və bağışlanma diləyin. Heç kimin qəlbine dəyməyin. Saat 16-19 aralığı çox uğurludur.

OXATAN - Bu gün ilk növbədə sağlıq durumunuza diqqət yetirməlisiniz. Astroloji göstəricilər daxili orqanlarınızda problemlərin baş qaldıracağını göstərir. Qalan işləriniz normal olacaq.

OĞLAQ - O qədər də əlverişli gün deyil. Nəzərdə tutduğunuz ciddi planları təxirə salın. Qarşılıqlı münasibətlər zəminində ehtiyatlı olun. Sizə aidiyyəti olmayan məsələlərə müdaxilə etməyin.

SUTÖKƏN - Əksər sahələrdə normal gündür. Gök qübbəsi müdafiəinizdə durduğu üçün nəzərdə tutduğunuz işlər asan başa gələcək. Günün ikinci yarısında şəxsi büdcənizi artırmaq üçün şans qazanacaqsınız.

BALIQLAR - Ailə-sevgi münasibətlərini qaydasına salmaq üçün gözəl fürsətdir. Öz doğruluğunuzu bəyan etmək istəyirsinizsə, bir an da vaxt itirməyin. Pul məsələlərində isə ehtiyatlı olun.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Balinalar maşın motoru udub, sonra da ölüb

Almaniyanın Töning şəhərində maraqlı hadisə baş verib. Sahildə cəsədləri tapılan 13 balina şəhər əhlini şoka salıb. Belə ki, balinaların mədəsindən plastik vedrə, maşın motorunun parçası, çoxlu sayda balıq aşkarlanıb. Mütəxəssislər isə bildiriblər ki, balinalar məhz mədələrini bu cür zir-zibillə doldurduqları üçün ürək çatışmazlığı və həzm problemi yaşayıblar, nəticədə isə tələf olublar.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisənziya N: B 114
SAYI: 5.100